

VOORJAARSNOTA 2016

Inhoudsopgave

	Pagina
Leeswijzer	3
Programma's	
Programma Burgers, Bestuur en Dienstverlening	4
Programma Veiligheid	5
Programma Wonen en Woonomgeving	6
Programma Verkeer en Vervoer	12
Programma Jeugd en Onderwijs	14
Programma Milieu en Water	16
Programma Welzijn, Zorg en Volksgezondheid	19
Programma Cultuur, Sport en Recreatie	25
Programma Werk, Inkomen en Economie	27
Algemene Dekkingsmiddelen	30
Bestemmingen	35
Bezuinigingsvoorstellen	36

Financiële overzichten

Bezuinigingsvoorstellen	39
Resumé voor- en nadelen bestaand beleid	40
Nieuwe beleidswensen	42
Resumé meerjarig begrotingssaldo (na voorjaarsnota)	43

Bijlagen

Niet te honoreren wensen	45
--------------------------	----

INLEIDING

LEESWIJZER

Overzicht per programma

Per programma wordt het volgende weergegeven:

- I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016*
De beleidsmatige rapportage op de prestaties zoals in de Programmabegroting 2016 opgenomen.
- II. Financiële rapportage*
Het betreft hier de rapportage van de financiële afwijkingen ten opzichte van de geraamde bedragen. In een enkel geval is er sprake van 'nieuw' beleid. Bij dit onderdeel zijn tevens de uit de jaarrekening 2015 blijvende structurele financiële gevolgen ondergebracht. In de meeste gevallen treedt het financiële effect al vanaf 2016 op. In een enkel geval pas in de jaren erna, maar aangezien het hier niet om nieuwe (beleids)wensen gaat zijn deze zaken hier en niet bij onderdeel III opgenomen.
- III. De nieuwe (beleids)ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen daarvan, waarbij de wensen voor 2017 en komende jaren in beeld zijn gebracht*
Hieronder zijn de beleidsmatige ontwikkelingen voor de komende begrotingsperiode in beeld gebracht en zijn deze zo veel als mogelijk vertaald in financiële zin. De wensen waarvan het college voorstelt om te honoreren zijn bij de verschillende programma's opgenomen. De wensen waarvan wij voorstellen om ze niet te honoreren zijn in een aparte bijlage opgenomen.

Financiële overzichten

Hierna volgt een aantal financiële overzichten:

- Bezuinigingsvoorstellen
- Resumé voor- en nadelen bestaand beleid
- Nieuwe beleidswensen
- Resumé meerjarig begrotingssaldo (na voorjaarsnota)

Bij deze bijlagen is dit jaar voor het eerst, naar aanleiding van uw verzoek bij de leeswijzeravond van vorig jaar, een verwijzing opgenomen naar de pagina nummers waar de verschillende items zijn toegelicht.

Bijlage

Niet te honoreren wensen

in deze bijlage zijn de wensen opgenomen waarvan wij voorstellen ze niet te honoreren.

Meicirculaire 2016

De meicirculaire is op 31 mei uitgebracht. De circulaire is financieel doorgerekend, waarna de uitkomsten op hoofdlijnen in deze voorjaarsnota zijn verwerkt.

BEHANDELINGSSCHEMA

Leeswijzeravond voorjaarsnota	14 juni 2016
Behandeling voorjaarsnota door de commissie BSF	20 juni 2016
Behandeling en vaststelling voorjaarsnota door gemeenteraad	4 juli 2016

PROGRAMMA: BURGERS, BESTUUR EN DIENSTVERLENING

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Ambtelijke fusie

In het voorjaar van 2016 ontvangt de raad een voorstel voor een go / no-go besluit om een ambtelijke fusie tussen Duiven en Westervoort te realiseren.

De voorbereidingen tot een go / no-go beslissing naderen de finale. Op 6 juli 2016 beslissen de gemeenteraden van Westervoort en Duiven tot een go of een no / go.

Regionale samenwerking Regio Arnhem Nijmegen

In 2015 is de Stadsregio Arnhem Nijmegen opgeheven. In plaats daarvan zijn nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan, namelijk het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen en Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen.

De samenwerking is nog pril en krijgt nu steeds meer praktische invulling. Het college blijft deze samenwerkingsvormen kritisch volgen.

Aansluiting op www.mijnoverheid.nl

In mei wordt er gestart met de aansluiting op de berichtenbox van Mijn Overheid. Voorlopig geldt dit voor de gemeentelijke belastingen maar in de toekomst kan deze voorziening ook met andere beleidsvelden gekoppeld worden.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016

Aanpassingen met budgettaire consequenties

Jaarafrekening 2015 Stadsregio

	2016
	<i>Inc</i>
Voordeel	20.000

De Stadsregio Arnhem Nijmegen in liquidatie, heeft over het jaar 2015 een positief financieel resultaat gerealiseerd. De Stadsregio heeft gemeenten voorgesteld om vooralsnog de helft van dit voordeel terug te betalen en de andere helft nog in reserve te mogen houden. Wij vragen de Stadsregio in liquidatie om het volledige voordeel aan ons terug te betalen. Als het resultaat conform voorstel van de Stadsregio wordt uitgekeerd aan de gemeenten, levert dit een incidenteel voordeel op in de orde van € 20.000 euro. Als het gehele resultaat wordt uitgekeerd verdubbelt onze meevaller. In dat geval zullen we in de najaarsnota 2016 hier nog op terug komen.

Aanpassingen zonder budgettaire consequenties

De kosten voor het referendum op 6 april 2016 zijn € 14.700. Via de algemene uitkering hebben we hier een vergoeding voor ontvangen. Bij het uitwerken van de financiële gevolgen van de meicirculaire is hier rekening mee gehouden. Uiteindelijk is bovenop het in 2015 al aangekondigde bedrag nog een extra bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd. De ontvangen middelen zijn afdoende geweest om onze eigen kosten op te vangen.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing.

PROGRAMMA: VEILIGHEID

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Kadernota Integrale Veiligheid

De Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019 is in mei 2016 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Kennis en ervaringen die in de periode van de Kadernota 2012-2015 zijn opgedaan, zijn daarbij waar mogelijk meegenomen. In de nieuwe Kadernota zijn een viertal prioriteiten benoemd die de komende 4 jaar extra aandacht krijgen. Daarnaast wordt bestaand beleid voortgezet. De nieuwe Kadernota is opnieuw op integrale wijze tot stand gekomen, zodat er zo efficiënt en effectief mogelijk aan de gemeentelijke prioriteiten wordt gewerkt.

Toepassen van de Wet BIBOB (bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur) bij vergunningaanvragen.

Deze werkwijze wordt structureel toegepast bij vergunningaanvragen. In 2015 is deze manier van werken vijfmaal toegepast. Hierbij maken wij waar nodig gebruik van kennis en expertise van het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Oost-Nederland (RIEC-ON).

Veiligheidshuis Arnhem

Het Veiligheidshuis Arnhem waar de gemeente Westervoort aan deelneemt, heeft aangekondigd in 2017 een hogere bijdrage van de gemeentelijke deelnemers te vragen. Op dit moment is het nog niet inzichtelijk welke bijdrage er in 2017 van de gemeente Westervoort wordt verwacht.

Dierenasiel

Het dierenasiel Larenstein in Velp voert in de regio de gemeentelijke taak uit voor de opvang van o.a. (zwerv)dieren. De huisvesting voldoet niet maar aan de eisen van deze tijd en er is onderzoek uitgevoerd naar andere huisvesting.

De aandacht voor verbetering ging in eerste instantie uit naar nieuwbouw. Maar onderzoek naar een geschikte locatie heeft weinig resultaat opgeleverd en ook de nieuwbouwkosten zijn aan de hoge kant. De pijlen worden nu gericht op renovatie, uitbreiding en onderhoud van de huidige huisvesting.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016

Aanpassingen met budgettaire consequenties

Bijdrage VGGM

	2016
	<i>Inc</i>
Voordeel	59.000

Het resultaat van de jaarrekening VGGM over 2015 komt uit op ruim € 4,5 miljoen positief. In 2015 is er al besloten over enkele mutaties. Het 'nog te bestemmen' resultaat komt daardoor uit op € 4,4 miljoen. VGGM geeft aan dat ruim de helft van het resultaat structureel van aard zou kunnen zijn. Dit is het tweede jaar op rij dat er een aanzienlijk positief resultaat is geboekt (vorig jaar € 3,3 miljoen). Wellicht leidt dit tot mogelijkheden voor structurele besparingen. Wij verwachten dat op basis van een voortschrijdend inzicht in de ontwikkeling van de budgetten een gedegen afweging kan worden gemaakt over besparingen.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing.

PROGRAMMA: WONEN EN WOONOMGEVING

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

De Schans

Begin april 2016 is een start gemaakt met de bouw van de vier erfwoningen, horende bij de 'boerderij' Heegsche Bouwing. Alle woningen zijn verkocht en zullen naar verwachting eind 2016 worden opgeleverd. Dit betekent dat de ontwikkeling van de bouwvelop Heegsche Bouwing nagenoeg is afgerond. Er is, nadat het even stil is geweest, weer belangstelling voor de kavels in de bouwvelop 'Wonen aan de Dijk'. De eerste drie particuliere woningen zijn gebouwd. Met de ontwikkelaar wordt gesproken over invulling van de bouwveloppen Het Geerken en het Bastion.

Uitvoering Masterplan Westervoort Noord

Openstelling heuvel en realisatie paden

Nadat de raad op 14 maart 2016 aangegeven niet over te willen gaan tot eigendomsovername van de heuvel, bezint de heer Putman zich op zijn toekomstplannen met de heuvel van Westervoort-Noord. De realisatie van de in het Masterplan aangegeven padenstructuur mist hierdoor voorlopig zijn basis. Ook het regionale plan voor vrijetijdseconomie Liemers++ en de hieraan verbonden subsidiemogelijkheden, bieden op dit moment geen mogelijkheden voor realisatie van paden in het resterende gebied.

IJsseluiterwaarden

In het kader van het Deltaprogramma is onder regie en penvoering van de provincie een MIRT-onderzoek (MIRT = Meerjaren Investeringsprogramma Ruimte en Transport) voor het hele Rivierklimaatpark uitgevoerd. Op grond van dit onderzoek is op 5 november 2015 door de Minister besloten om de volgende fase van de MIRT (de MIRT-verkenningfase) te starten. Deze fase neemt twee jaar in beslag. De provincie voert hierin de regie. De gemeente wordt ambtelijk en bestuurlijk vertegenwoordigd.

Erfgoedbeleid

Er wordt beleid ontwikkeld over hoe we als gemeente willen omgaan met de archeologische en cultuurhistorische waarden en de monumenten, samen 'erfgoed' op ons grondgebied. Dit op basis van de in maart 2016 vastgestelde Cultuurhistorische waardenkaart.

Actualisatie uitvoeringsparagraaf Structuurvisie

Op verzoek van de gemeenteraad wordt de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Westervoort 2020 geactualiseerd.

Stedenbouwkundige visie geluidschermen spoor

Prorail is als beheerder van het hoofdspoorwegnet wettelijk verantwoordelijk voor het doen van voorstellen van geluid beperkende maatregelen daar waar geluidknelpunten langs en vanwege het spoor liggen. Uit een eerste globaal onderzoek, waarin is uitgegaan van het maximaal mogelijke geluidniveau op woningen, is gebleken dat er in Westervoort geluidknelpunten aanwezig zijn. Hiervoor wordt vervolgens gedetailleerd onderzoek uitgevoerd. Hieruit moet blijken óf en welke geluid beperkende maatregelen nodig zijn. De gemeente heeft de mogelijkheid zijn (stedenbouwkundige) visie op het toepassen van geluidschermen in te brengen.

Deze visie is opgesteld en besproken met de betreffende wijkraden, eigenaren/bewoners van de woningen die mogelijk te hoog geluid belast zijn en de raadscommissie R & V op 17 mei 2016. De visie ligt ter vaststelling voor aan de raad van 11 juli 2016.

Bestemmingsplan Beekenoord

De geldigheidsduur van dit bestemmingsplan (2007) loopt in september 2017 af. Het voorontwerp van het bestemmingsplan Beekenoord 2016 omvat daarom een integrale herziening als ook een herprogrammering van een deel van de nog niet bebouwde kavels.

Na afronding van het overleg op grond van het Besluit ruimtelijke ordening, wordt het (aangepaste) ontwerp ter inzage gelegd. Hiertegen kunnen zienswijzen ingebracht worden. Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan staat gepland voor de raadsvergadering van 3 oktober 2016. Ook voor dit bestemmingsplan is met de ontwikkelaar een anterieure overeenkomst gesloten.

In het plangebied wordt weer volop gebouwd. Een 2^e woontoren wordt rond de zomer 2016 opgeleverd en in gebruik genomen. Vanuit het faillissement van Groothuis Woningbouw zijn alle kavels in andere handen overgegaan. Een aantal daarvan is al bebouwd; rond de zomer 2016 start de bouw van de resterende 30 woningen. Na realisatie van deze bouwplannen kan het resterende gedeelte van de openbare ruimte aan de gemeente worden overgedragen.

Herbestemming van twee vrijkomende schoollocaties

Eind 2015 is de aanbestedingsprocedure voor de verbouwing van de Brug, locatie Uitterweert, afgerond, nadat in december hiervoor een investeringskrediet beschikbaar was gesteld. De opdrachten zijn echter niet gegund. In een raadsbrief is daarover uitleg gegeven. In een gebouwdeel is nu het Deltahuis gevestigd. Voor de resterende ruimten wordt nog steeds gezocht naar belangstellenden om daar het ZZP-gedachtegoed te realiseren.

Voor de locatie Flierefluiter is tot nu toe geen echte belangstelling getoond. Overeenkomstig de gepresenteerde denkrichtingen (raadsbesluit van 28 april 2015) wordt rond de zomer 2016 een voorstel gedaan om de mogelijkheden tot hergebruik en herbestemming te heroverwegen.

Ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied van de Kleefse Waard – Koningspleij Noord in Arnhem

Eind 2015 zouden de resultaten van de Milieu Effect Rapportage (MER) over de ruimtelijke ontwikkelingen (bedrijvigheid, windturbines etc.) bekend gemaakt worden. Dat is echter niet gebeurd. Het gemeentebestuur van Arnhem bezint zich op dit moment over de vraag welke ontwikkelingen op welke (planologische) wijze in dat gebied vorm gegeven gaan worden.

Deze ontwikkelingen worden kritisch gevolgd. Indien nodig worden procedures gestart om negatieve effecten voor de (inwoners van de) gemeente zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De mogelijke herontwikkeling / herbestemming van de voormalige steenfabriek Korevaar (de Emptepol) bij de rijksweg A 12

Na een gesprek met de initiatiefnemers in april 2016 is gebleken dat dit gepresenteerde idee (een outdoorfabriek) geen vervolg zal krijgen. Verdere ontwikkelingen van dit al decennia leegstaand complex worden afgewacht.

Liemers ++ (voorheen Plattelandshuis Achterhoek-Liemers)

Na een evaluatie eind 2015 van door Liemers ++ verrichte werkzaamheden is tot en met 2018 de bijdrage aan Liemers ++ verzekerd.

Huisvesting van statushouders & jongeren

In relatie tot vrijkomend en/of leegstaand maatschappelijk vastgoed, de taakstelling voor statushouders en de wens tot huisvesting van jongeren, volgen hiervoor in 2016 een startnotitie en een haalbaarheidsstudie.

Op basis daarvan kunnen concrete besluiten genomen worden en plannen voorbereid worden om hieraan een bijdrage te verlenen.

Kleinschalig kamperen

Bij de vaststelling in september 2015 van het bestemmingsplan voor het buitengebied (Hondsbroeksche Pleij en uiterwaarden) is een beleidsnotitie 'Kleinschalig kamperen' toegezegd.

Deze notitie, die de (on)mogelijkheden en wensen van vormen van kleinschalige verblijfsrecreatie, in beeld brengt, wordt voor het einde van 2016 gepresenteerd.

Openbare verlichting

De maatregelen zoals die zijn opgenomen in het beheerplan Openbare Verlichting worden uitgevoerd met als uiteindelijk resultaat het behalen van de besparingsdoelstellingen en een goed op de huidige tijd afgestemd en ingericht openbaar verlichtingsnet. De armaturen langs de Rijndijk, IJsseldijk en Driegaardenseweg zijn onlangs vervangen. Aankomend jaar worden armaturen rondom de Arienstraat vervangen evenals in de wijk Mosterdhof.

Herinrichting Dorpstraat – Hamersestraat

In 2015 en 2016 is het ontwerp verder uitgewerkt tot definitief ontwerp en vertaald in een bestek. Aanbesteding volgt in mei. Uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats vanaf medio 2016 en start gelijktijdig met de onderhoudswerkzaamheden door Rijkswaterstaat aan de IJsselbrug.

Woningbouwprogrammering subregio De Liemers

De vier Liemerse gemeenten hebben in 2015 in een overeenkomst tussen de Liemerse gemeenten de regionale afspraken vastgelegd. In dat jaar is er ook weer een landelijk woononderzoek (WoON) gehouden. Het WoON geeft inzicht in de ontwikkelingen op de woningmarkt. De omvang van het WoON is zodanig dat het een onderbouwing geeft voor betrouwbare uitspraken op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. Om ook op lokaal niveau betrouwbare uitspraken te kunnen doen, participeren de Liemerse gemeenten in dit onderzoek. De uitkomsten van het onderzoek zijn van belang voor de woningbouwprogrammering. De Liemerse gemeenten hebben afgesproken de woningbouwprogrammering in lijn te brengen met actuele prognoses. De resultaten van Woon komen dit jaar beschikbaar. In combinatie met de meest actuele prognoses zal dit leiden tot nieuwe regionale woningbouwafspraken in 2017.

Prestatieafspraken

De Beleidsvisie Wonen is eind 2015 jaar vastgesteld. De visie vormt het beleidskader dat richting geeft aan de ontwikkelingen op het gebied van wonen in Westervoort. De Beleidsvisie Wonen is de basis waarop er in samenspraak met Vivare nieuwe prestatieafspraken worden opgesteld. Daarin maken Vivare en gemeente concrete afspraken om een gezamenlijke koers vast te stellen en de uitvoering van het woonbeleid te borgen. Voor het opstellen van de prestatieafspraken wordt nauw opgetrokken met de gemeente Duiven en vindt overleg plaats met de andere Vivare-gemeenten om tot een efficiënte en eenduidige aanpak voor opstelling van de afspraken te komen.

Huis Hamerden

De restauratie van het monument is in volle gang. De eerste bouwtekeningen voor de nieuwbouwwoningen in het plangebied zijn ingediend. Onderdeel van de ingediende plannen is een zonnecollectorenveld in het middengebied. Dit jaar wordt de restauratie van de buitenschil afgerond en worden de eerste woningen aangeboden.

Digitalisering en actualisering bestaande bestemmingsplannen

De actualisering en digitalisering van het bestemmingsplan Westervoort Noord 2015 is in de afrondende fase. Om een aantal wijzigingen door te voeren in het vastgestelde plan is een correctieve herziening opgesteld. Naar verwachting zijn beide plannen in het derde kwartaal van 2016 onherroepelijk.

Wonen boven winkels

Het Uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving fysieke leefomgeving 2016-2017 hebben wij op 19 april 2016 vastgesteld en u via de commissie Ruimte & Veiligheid ter kennisname aangeboden. In dat programma wezen wij op het rapport van de brandweer over wonen boven winkels. Wij vinden een snelle en adequate inventarisatie van de brandveiligheidsrisico's bij de categorie bestaande bouw "wonen boven winkels" op basis van het rapport belangrijk en beleggen dit bij de brandweer. Op basis van de inventarisatie bepalen wij op advies van de brandweer hoe wij die eventuele specifieke risico's aanpakken en of dit gevolgen zou moeten hebben voor het toezichts-/handhavingsbeleid. Voor ons staat voorop dat wij eigenaren van panden aanspreken op de zorgplicht voor brandveiligheid en dat wij zo nodig handhavend zullen optreden.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016-2017

Aanpassingen met budgettaire consequenties

Groenonderhoud

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten				118.000	118.000	118.000	118.000

In 2016 is het groenbestek aanbesteed (inclusief vegen wegen en ruimen hondenuitwerpselen). De aanbesteding van het groenonderhoud heeft geleid tot een resultaat van € 645.000. Daarnaast zijn er nog kosten voor inboet, stort, etc. (€ 25.000). Het beschikbare budget in de programma begroting is € 552.000 voor het groenonderhoud, vegen wegen en bestrijding hondenoverlast. Dit betekent dat er een bedrag van € 118.000 bij geraamd moet worden. Op 19 februari 2016 bent u geïnformeerd over dit, in de voorjaarsnota 2016, bij te ramen bedrag.

Onderhoud bruggen

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		10.000		10.000	10.000	10.000	10.000

De kosten voor het onderhoud van de civiele kunstwerken (bruggen) blijken al een aantal jaren lager te liggen dan het structureel beschikbare budget. Een nadere analyse leert dat de structurele raming met € 10.000 kan worden verlaagd.

Gladheidsbestrijding

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	10.000			5.000	5.000	5.000	5.000

Als gevolg van een zachte winter is in het eerste kwartaal van 2016 minder dan geraamd uitgegeven aan gladheidsbestrijding. Door de relatief minder strenge winters verwachten we in 2016 en verdere jaren hiervoor structureel minder uit te geven.

Leges omgevingsvergunning

	2016		2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	60.000		120.000	10.000	40.000	10.000	10.000	10.000

Door een onverwachte toename van het aantal aanvragen om omgevingsvergunningen in plan Beekenoord verwachten wij in 2016 een hogere legesopbrengst. Daarnaast verwachten we in 2017 en 2018 nog incidenteel extra legesopbrengst in verband met woningen in plan Hamerden en Beekenoord.

Door het aantrekken van de huizenmarkt is het redelijk om te veronderstellen dat het aantal aanvragen voor verbouwingen weer zal stijgen. Structureel kunnen daarom de legesopbrengsten vanaf 2017 met € 10.000 worden verhoogd.

Vergoeding gemaakte kosten Huize Hamerden

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel			85.000				

De afgelopen jaren zijn er, voornamelijk ambtelijke, kosten gemaakt rondom Huize Hamerden. Inmiddels is door de eigenaar met de renovatie begonnen. Overeengekomen is dat de huidige eigenaar de door de gemeente gemaakte kosten zal vergoeden. Dit zal naar verwachting in 2017 zijn beslag krijgen. Aangezien de kosten al voorgaande boekjaren verantwoord zijn ontstaat er in 2017 een incidentele baat.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Digitaal handhaven openbare ruimte

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	6.000	4.000		4.000	4.000	4.000

Binnen deze gemeente is een buitengewoon opsporingsambtenaar actief in het toezicht op het gebruik van de openbare ruimte, bijvoorbeeld rondom hondenpoepoverlast, parkeren en afval. Voor onder meer het raadplegen van persoonsinformatie, voertuiggegevens, registreren van interventies, schrijven van proces-verbalen gebruikt hij nu verschillende systemen en methodes. Dit brengt met zich mee dat de boa, ondanks een aantal wijzigingen in de uitvoering, nog relatief veel tijd binnen moet doorbrengen. Verder zal op basis van de wet Digitale Handhaving Veel Voorkomende Overtredingen uiteindelijk het papieren proces-verbaal ('het geeltje achter de ruitenwisser') verdwijnen waardoor enkel de digitale weg resteert.

Wij stellen uw raad daarom voor om incidenteel € 6.000 en structureel € 4.000 beschikbaar te stellen voor aanschaf van City Control van Sigmax. Dit is een volledige, compacte en draagbare oplossing voor digitale handhaving in de openbare ruimte. Uitgerust met een handcomputer en compacte printer kan de boa snel en efficiënt handhaven. Bovendien beschikt hij over actuele landelijke en gemeentelijke regelgeving en kan beter informatie- en opdracht gestuurd worden gehandhaafd. Daarnaast vereenvoudigt dit systeem het proces van toezicht en handhaving plus de administratie. Overigens heeft de gemeente Duiven inmiddels dit systeem al aangeschaft en wordt de ambtelijke samenwerking met die gemeente vergemakkelijkt wanneer zowel Duiven als Westervoort hetzelfde systeem gebruiken.

Actualisatie Archeologische waarden- en beleidskaart

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	10.000					

In oktober 2011 is de archeologische waardenkaart en de hiervan afgeleide beleidsadvieskaart vastgesteld. Na vijf jaar is het tijd voor een actualisatie van deze kaarten. Met Duiven, Zevenaar en Rijnwaarden wordt gestreefd naar een gezamenlijke aanbesteding hiervoor. De actualisatie houdt in:

1. Het bijwerken van de kaarten o.b.v. nieuwe (beleids)uitgangspunten;
2. actualisatie van bestaande registraties (toevoegen nieuwe ARCHIS-gegevens);
3. Inhoudelijke vereffening met de kaarten van de Liemerse gemeenten;
4. inventariseren en opnemen van elementen die samenhangen met WOII-archeologie.

Door gezamenlijke aanbesteding en uitvoering wordt gestreefd naar financieel voordeel per gemeente en inhoudelijke vereffening van de kaarten in het archeologisch eenduidige landsdeel Liemers. Op basis van een eerder op verzoek van de regioarcheoloog uitgebracht voorstel zijn de kosten voor de actualisatie voor Westervoort maximaal € 10.000.

Opstellen wegenbeheerplan

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	15.000					

In 2015 is het wegenbeleidsplan opgesteld waarin een beleidskader voor het beheren van het areaal verharding is opgenomen. In aanvulling op dit beleidsplan is het noodzakelijk om een beheerplan op te stellen. Dit plan wordt na 2016 opgesteld en vervolgens aan de raad ter vaststelling aangeboden, waarbij mogelijk samen met buurgemeente Duiven wordt opgetrokken. Dit beheerplan wordt door een extern bureau opgesteld, waarvoor een eenmalig budget van circa € 15.000 nodig is.

Invoering Omgevingswet

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	35.000	25.000		25.000	25.000	25.000

De Rijksoverheid bereidt een stelstelwijziging voor. Er zijn veel wetten en regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Deze wetten en regels zijn onder meer van toepassing op bouwwerken, infrastructuur, water, bodem, lucht, landschap, natuur en cultureel erfgoed. De vele wetten en AMvB's worden vervangen door één Omgevingswet voor de fysieke leefomgeving. Het bestemmingsplan en de structuurvisie gaat als instrument verdwijnen. Naar verwachting zal deze wet in 2018/2019 in werking gaan treden.

Het Rijk heeft daarbij als ambitie uitgesproken om het systeem 'eenvoudig beter' te maken. Dit betekent ook een andere manier van denken, het 'ja, mits'-regime: in principe kan het wat een initiatiefnemer wil, mits voldaan wordt aan de volgende voorwaarden... Het vraagt ook om nieuwe vormen van participatie en klantbenadering door de overheid, in aansluiting op de beleidsdoelstelling 'plan van loslaten', waarbij bewoners en ondernemers in hun kracht worden gezet.

De transformatie Omgevingswet is veel meer dan alleen een wetswijziging of samenvoeging. Het gaat uit van een integratie van *alle* elementen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en een andere manier van denken.

Met één druk op de knop moet het voor bewoners en ondernemers per locatie inzichtelijk zijn welke regels er gelden. Dit geldt ook voor regels die nu niet in een bestemmingsplan, maar in de APV staan, of regels die voortvloeien uit alle andere sectorale beleidsdocumenten, zoals een groenbeleidsplan, geluidsbeleidsplan, etc. Dit alles zal een plek moeten krijgen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Een belangrijk aspect bij deze wetswijziging is de ambtelijke fusie tussen Duiven en Westervoort. Deze fusie zal per 1 januari 2018 moeten gaan plaatsvinden. Dit proces verloopt dus parallel aan de invoering van de Omgevingswet. Een ambtelijke samenvoeging met op termijn één uitvoeringsorganisatie vraagt aandacht voor de inrichting van beide processen en een gezamenlijke voorbereiding op de omgevingswet. De vervolgstappen richting Omgevingswet biedt voor beide gemeenten echter ook kansen, namelijk om te oefenen als één organisatie.

Om in beeld te brengen welke impact de Omgevingswet heeft voor onze organisatie, is het van belang om (eventueel) samen te starten met een projectorganisatie en projectplan. Het is van belang om een goede start te maken vanuit een breder kader. Daarbij hoort een keuze in basis- of beslissingshouding hoe deze transformatie te implementeren in de organisatie. Om dit in beeld te brengen is het noodzakelijk om, in samenwerking met de gemeente Duiven, budget te reserveren voor opleiding en projectmanagement.

Speelplan

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	15.000					

Het vigerende Speelplan is opgesteld in aug. 2009 met de toen geldende uitgangspunten en randvoorwaarden, o.a. met betrekking tot de bevolkingsopbouw. Inmiddels zijn we 7 jaar verder en merken steeds meer dat de kaders die destijds zijn gesteld, niet meer stroken met de huidige situatie en de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten.

Westervoort kent inmiddels zo'n 85 speellocaties, die allemaal worden bijgehouden, vervangen dan wel op onderdelen aangepast. Een en ander conform het (wettelijke) attractiebesluit. Het komt steeds vaker voor dat het hiervoor beschikbare budget ontoereikend is om al deze locaties goed te blijven 'bedienen' en te laten voldoen aan de eisen. De vraag waarom nog zoveel speelplekken terwijl scholen sluiten, de vergrijzing toeneemt en bevolking juist afneemt, zou opnieuw gesteld moeten worden in relatie tot de

kosten. Het is daarom raadzaam het speelplan te (laten) actualiseren inclusief het bijbehorende beheerplan. Door de hoeveelheid werk binnen team Groen, kan dit niet 'op eigen kracht'.

In de gemeente Duiven speelt dezelfde problematiek. Gezien de samenwerking met gemeente Duiven is het efficiënt om dit gezamenlijk op te pakken en hiervoor een bedrag op te nemen van € 15.000 (in 2017). Dit advies wordt ook bij de gemeente Duiven opgenomen, zodat gezamenlijk max. € 30.000 beschikbaar is.

PROGRAMMA: VERKEER EN VERVOER

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016**Openbaar Vervoer**

De dienstregeling van de concessie 2013 – 2023 voor het openbaar vervoer draait inmiddels ruim 3 jaar. Conform de afspraak in het programma van eisen kan er bijstelling plaatsvinden op basis van de ervaringen die de vervoerder opdoet. Geringe aanpassingen blijven mogelijk maar worden conform de voorwaarden in de concessie door de vervoerder tijdig gemeld en na overleg met gemeente ingevoerd.

Snelfietsroutes*Snelfietsroute De Liemers*

De route is in 2016 officieel geopend nadat ook de spraakmakende openbare verlichting geplaatst is. Het gedeelte Westervoort is hiermee volledig afgerond, ook met betrekking tot de subsidieverstrekkers.

Snelfietsroute F12

De planvoorbereiding voor deze snelfietsroute loopt. In 2016 wordt een besluit met betrekking tot het uit te werken tracé verwacht, evenals verdere uitwerking tot definitief ontwerp.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016***Aanpassingen met budgettaire consequenties*****Bijdrage Dynamisch Route Informatie Panelen (DRIP)**

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		5.000		5.000	5.000	5.000	5.000

Op grond van de overeenkomst tussen provincie en gemeente zijn de kosten voor beheer en instandhouding van de DRIP inmiddels volledig voor rekening van provincie. Hiervoor is dan ook geen structureel budget meer nodig.

Kosten abri's

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		5.000		5.000	5.000	5.000	5.000

In de begroting is een structureel bedrag voor het onderhoud van de abri's opgenomen. Kijkend naar de uitgaven van de laatste jaren kan de raming structureel naar beneden worden bijgesteld.

Vervangen verkeersborden

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		5.000		5.000	5.000	5.000	5.000

In de begroting is een structureel bedrag voor het de vervanging van verkeersborden opgenomen. Kijkend naar de uitgaven van de laatste jaren kan de raming structureel naar beneden worden bijgesteld.

III. Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing.

PROGRAMMA: JEUGD EN ONDERWIJS

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016**Algemeen**

Zie voor een uitgebreide toelichting op de beleidsmatige ontwikkelingen rond Jeugd en Onderwijs de toelichting bij het programma Zorg, Welzijn en Volksgezondheid.

Peuteropvang

Kinderopvang Zonnekinderen heeft met ingang van 1 januari 2016 alle peuteropvang-locaties van stichting Mikado overgenomen. Formeel zijn alle peuterspeelzalen per september 2015 kinderopvang-locaties geworden door een verlengde opvangtijd. Een aantal (werkende) ouders kan gebruik maken van de kinderopvangtoeslag, waardoor het aantal te subsidiëren kindplaatsen van 76 kan worden verlaagd naar 50. Er is hier een besparing te behalen. Bij de 20 kindplaatsen vve wordt ook in een enkel geval gebruik van de kinderopvangtoeslag gemaakt. Er is dan sprake van een bezuiniging op de eerste twee dagdelen die uit eigen middelen worden betaald. Het derde en vierde dagdeel worden uit rijksmiddelen vve betaald.

Verdeling OAB(vve)middelen in 2017

De beleidsperiode van de rijksmiddelen die de gemeente ontvangt voor onderwijsachterstanden (voor- en vroegschoolse educatie) wordt voor de derde en laatste keer met 1 jaar verlengd. Er wordt voor alle gemeenten een korting van 2,8% toegepast voor 2017 ten opzichte van 2016. Redenen zijn daling van het aantal kinderen en een stijging van het opleidingsniveau van ouders. Vanaf 2018 komt staatssecretaris Dekker met een nieuwe bekostigingssystematiek. Naar verwachting zal het opleidingsniveau van ouders een belangrijker voorspeller blijven voor het risico van een kind op een achterstand. Het CBS onderzoekt ook andere indicatoren, zoals land van herkomst, verblijfsduur in Nederland en buurtkenmerken.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016***Aanpassingen zonder budgettaire consequenties*****Invulling taakstellende bezuiniging welzijn voorjaarsnota 2014**

Bij het opstellen van de voorjaarsnota 2014 is tot een structurele bezuiniging op het welzijnsbeleid van € 100.000 ingaande 2016 besloten. Bij de voorjaarsnota 2015 is de taakstelling voor 2016 terug gebracht tot € 50.000, en die is ook ingevuld. De taakstelling loopt over drie verschillende programma's. Voor de leesbaarheid en integraliteit hebben we deze toelichtende tekst ook in die programma's opgenomen.

Bij de invulling van de taakstelling zijn verschillende mogelijkheden verkend. Leidend daarbij waren:

- 1) bezuinigingen door autonome ontwikkelingen met geen of minimale inhoudelijke consequenties;
- 2) bezuinigingen als gevolg van transformatie in werkwijzen;
- 3) bezuinigingen op grond van (politieke) inhoudelijke keuzes.

De onderdelen binnen het programma Jeugd en onderwijs die deel uitmaken van de invulling van de bezuiniging betreffen:

- Peuterspeelzaalwerk voor € 35.000: Door de omvorming van de peuterspeelzalen tot kinderdagverblijven, kan een aantal ouders gebruik maken van de kinderopvangtoeslag. Het aantal van 72 te subsidiëren kindplaatsen kan hierdoor naar schatting tot 50 worden verminderd.
- Inspectie kindercentra voor € 3.000: Het aantal kinderopvanglocaties is verminderd waardoor er minder inspecties uitgevoerd moeten worden.

- Onderwijsbegeleidingdienst Marant voor € 5.000: Mede door de vermindering van de gemeentelijke onderwijstaken is de behoefte aan structureel extern advies afgenomen.

Verlenging regeling onderwijsachterstandenbeleid

De regeling met betrekking tot het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid is nog verlengd tot en met 2016. Dat betekent dat wij in 2016 nog een bedrag van € 86.000 zullen ontvangen. Omdat het om een specifieke uitkering met verantwoordingsverplichting gaat zullen hier gelijke uitgaven tegenover staan.

Cultuureducatieve activiteiten basisscholen

In 2016 wordt een subsidie verstrekt van € 10.000 voor cultuureducatieve activiteiten voor Westervoortse basisscholen. Voor de dekking van deze uitgaven spreken we de reserve combinatiefunctionaris aan (zie ook onderdeel bestemmingen).

III. Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing.

PROGRAMMA: MILIEU EN WATER

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Regionale uitvoeringsdienst (ODRA).

Op de werkzaamheden die de ODRA op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de gemeente Westervoort verricht, wordt actief toegezien op eventuele urenoverschrijdingen. De kosten hiervan worden (nu nog) verdeeld tussen alle deelnemende partners, maar kunnen met de komst van de outputfinanciering veranderen. In het kader van deze outputfinanciering wordt op dit moment gewerkt aan een zaakgerichte producten dienstencatalogus (ZPDC). Deze wordt in de loop van 2016 voor verdere besluitvorming voorgelegd. Dit zal mogelijk leiden tot wijziging van de meerjarenbegroting 2017-2020.

Duurzaamheid

De gemeente Westervoort heeft het Gelders Energieakkoord (GEA) in 2015 ondertekend. Hiermee is de intentie uitgesproken om met de andere ondertekenaars flinke slagen te gaan maken op het gebied van duurzame energie. Incidenteel is hiervoor toen een bedrag van € 1.000 beschikbaar gesteld (zie verder hoofdstuk 3 nieuwe beleidsvoorstellen). Inhoudelijke voorstellen op het gebied van duurzame energie volgen in de loop van dit jaar. Westervoort heeft zich voor een periode van 3 jaar (2016-2019) aangesloten bij het Duurzaamheids Expertisecentrum (DEC). Het DEC is voor het bedrijfsleven een kennisportaal voor duurzaamheidsvraagstukken.

In samenwerking met de Regio Foodvalley is een strategische kaart gemaakt voor het openbaar laden van elektrische voertuigen.

Riolering Oranjestraat en omgeving

Dit voorjaar wordt de riolering, verharding en het groen in de Oranjestraat, Ariënsstraat, Poelstraat en Schoolstraat vernieuwd. In mei wordt met het werk gestart en voor de bouwvak (2016) zal het project worden opgeleverd. Financieel wordt dit project (riolering) gedekt vanuit het vGRP 2012-2016, het wegenbeleidsplan en groenbeheerplan.

Watertakenplan Liemers

Eind 2016 verloopt het vigerende vGRP de Liemers. Om ook vanaf 2017 en verder een gedragen en goed op elkaar afgestemd riool- en waterplan te hebben, is reeds met de voorbereiding gestart. Dit plan wordt breder dan het GRP; het watersysteem en de zuivering wordt geïntegreerd in het Liemers brede plan. Naast de verplichte onderdelen wordt ook de relatie gelegd met de ruimtelijke inrichting en waar mogelijk ook met het groen. Deze planvorm is door zijn integraliteit uniek in Nederland en zover bekend wordt dit landelijk het tweede watertakenplan. Met dit plan is de regio Liemers voorzien van een gedegen ruimtelijk, water- en rioleringsplan, onder de noemer Watertakenplan.

Herprofilering watergang

Het Westervoorts watersysteem is zeer ruim bemeten, wellicht te ruim. In 2012 is samen met Waterschap Rijn en IJssel een 'waterkwaliteitsspoor' opgesteld waar de knelpunten in dit watersysteem in beeld zijn gebracht. Een van deze knelpunten is de watergang tussen de Schans en park Steenderens. Zomers veroorzaakt kroos veel overlast. Dit komt mede door een te lage waterstand, stilstaand water en een nutriëntrijke voedingsbodem. Samen met het waterschap wordt in beeld gebracht hoe deze knelpunten op te lossen. Een van de mogelijkheden is herprofilering. De watergang wordt omgevormd tot een zogeheten wadi. Primair wordt hiermee het kroosprobleem en het tekort aan water tenietgedaan. Tegelijkertijd ontstaat er een kans om het gebied te (laten) vergroenen.

Ondergrondse containers

In 2015 is gestart met de voorbereidingen voor de vervanging van bovengrondse verzamelcontainers door ondergrondse containers in de wijk Broeklanden en bij de Wilgenpas. De definitieve plaatsing was januari 2016. Daarnaast is een ondergrondse container geplaatst aan het Dorpsplein, waarvan de bewoners van Het Forum en de Diligence gezamenlijk gebruik maken.

De zuilen van de ondergrondse glascontainers bij de parkeerplaats Kerkstraat, achter de supermarkt Lidl worden in 2016 vervangen. Tegelijkertijd zal de bovengrondse verzamelcontainer voor textiel ondergronds worden gebracht.

Afvalfonds Verpakkingen

Westervoort ontvangt op basis van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 voor brongescheiden inzameling van kunststof verpakkingsafval, glas en papier en karton een vergoeding uit het Afvalfonds. Met ingang van 1 januari 2015 ontvangt Westervoort voor een periode van 3 jaar ook een vergoeding voor drankenkartons. Met de uitvoerende organisatie Nedvang heeft Westervoort hiervoor een Deelnemersovereenkomst inzameling verpakkingsafval afgesloten. Westervoort heeft de regierol voor de inzameling en sortering van het kunststof verpakkingsafval.

De vergoeding voor kunststof verpakkingsafval daalt jaarlijks. Tot en met 2019 is de vergoeding per ton vastgesteld. In 2015 was de vergoeding voor gerecycled kunststof €817,-- per ton. In 2016 bedraagt deze € 788,-- per ton, om vervolgens te dalen tot €656,--per ton in 2019. In de toekomst kan de dalende trend van invloed zijn op de tarieven Afvalstoffenheffing.

Pilot Westervoort (zwerf)afvalvrij

In het project zamelt Westervoort samen met maatschappelijke organisaties, zoals sportverenigingen en scholen, plastic flesjes, blikjes en drinkpakjes bij de club of school apart in. Het project moet er voor zorgen dat de inwoners van Westervoort niet alleen thuis hun afval scheiden, maar ook bij de sportclub en op school. Andersom geven clubs en scholen met hun deelname het goede voorbeeld. Tegelijk wordt gezamenlijk de strijd aangegaan tegen zwerfafval. Het project is in april 2016 gestart en onderdeel van de 2-jarige landelijke pilot 'Schoon belonen'.

De organisaties worden ondersteund met afvalbakken, posters, spandoeken en opschoonmaterialen. Ook ontvangen ze een vergoeding in natura voor hun deelname, denk bijvoorbeeld aan extra afvalbakken en sportmaterialen.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016

Aanpassingen zonder budgettaire consequenties

Zwerfafval

In 2016 ontvangen we een bedrag van € 17.700 van Stichting Afvalfonds voor bestrijding van het zwerfafval. Het bedrag wordt onder andere ingezet voor 2 twee afvalcoaches die als taak hebben om de inwoners van Westervoort te wijzen op hun gedrag met betrekking tot zwerfafval in de meeste brede zin. Vooralsnog gaan we ervan uit dat we in 2016 evenzo hoge lasten als baten zullen hebben. Zo nodig doen we in de najaarsnota een voorstel om het verschil tussen lasten en baten te egaliseren met de reserve.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Zonnepanelen gemeentehuis

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten:						
Investering	51.000					
Kapitaallasten (15 jr)				5.400	5.400	5.400
Exploitatielasten		800		800	800	800
Baten:						
Energiekosten		5.900		5.900	5.900	5.900

In het kader van het gebruik van duurzaam opgewekte energie willen wij ook op het dak van de voormalige bibliotheek zonnepanelen plaatsen.

De geraamde investeringskosten zijn € 51.000 exclusief BTW. Het beheer en onderhoud, inclusief reservering omvormers, wordt geraamd op 1,6% van de investering per jaar, oftewel afgerond € 800. Tegenover de jaarlijkse kapitaallasten en beheerskosten staat een geraamde besparing op de energiekosten van circa € 5.900 per jaar.

**Inkoop groene stroom en aanbesteding en vergroening inkoop gas
Milieusamenwerking en afvalverwerking regio Nijmegen (MARN) en
Milieusamenwerking regio Arnhem (MRA)**

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten				7.700	7.700	7.700

Per 1 januari 2018 loopt het huidige contract (grijze stroom) met onze energieleverancier af en zal een nieuw contract moeten worden aanbesteed.

In het kader van de inkoop van energie voor gemeenten hebben de gemeenten uit de MARN/MRA-regio opdracht gegeven te verkennen in hoeverre in de aanbesteding duurzaamheidsdoelstellingen gerealiseerd kunnen worden. De gemeenten willen de inkoop van energie koppelen aan realisatie van additioneel en duurzaam opwekvermogen in de regio. Dit in verband met de doelstelling in 2050 een energie neutrale regio te hebben.

De aanbesteding is voorzien in 2017 en de meerkosten voor additioneel opgewekte energie voor Westervoort worden geschat op uiteindelijk € 6.500. De kosten zullen in het begin lager zijn, omdat de benodigde opwekinstallaties niet ineens klaar zijn. In oktober start het proces van regionale aanbesteding. Niet meedoen hieraan betekent zelf een inkooptraject starten. De Liemerse gemeenten willen graag meedoen, omdat zij dit als een unieke kans zien duurzaamheid op de kaart te zetten.

Naast de regionale aanbesteding groene stroom zal voor het vergroenen van de inkoop van het 'grijze' gas geld moeten worden gereserveerd. Hoewel wij door de vergisting van het groenafval door Attero certificaten krijgen, wat een deel van onze eigen consumptie dekt (ca 52%), moet er voor de rest nog een extra investering worden gedaan om ook daadwerkelijk volledig groen gas te gebruiken. Hiervoor zullen dus extra garanties van oorsprong (GVO) moeten worden ingekocht. De kosten hiervan zijn in het traject inkoop additionele groene energie berekend op € 1.200.

Afvalbeleid

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	10.000					

Met 152 kg ongescheiden afval per inwoner en 69% afvalscheiding in 2015 is Westervoort goed op weg voor het halen van de gemeentelijke doelstellingen: 150 kg restafval en 70% afvalscheiding in 2017.

In het Uitvoeringsprogramma VANG- Huishoudelijk Afval: Van Afval naar Grondstof is de landelijke ambitie opgenomen. Het gaat erom dat we slechts 100 kilogram restafval per inwoner per jaar overhouden en 75% afvalscheiding realiseren in 2020. Om de landelijke doelstellingen voor 2020 te halen is een vervolgstap nodig. De hoeveelheid restafval kan met preventie en afvalscheiding nog verder worden verminderd. In 2016 wordt extra ingezet op stimulering afvalscheiding door onder meer de inzameling van flesjes, blikjes en pakjes met maatschappelijke organisaties, diftar bij hoogbouw door plaatsing van ondergrondse containers. Medio 2016 vindt een Evaluatie Afvalinzameling 2015 plaats.

Ook neemt Westervoort deel aan de landelijke Benchmark Huishoudelijk Afval, peiljaar 2015. Voor een onderzoek naar de mogelijkheden van verdere afvalscheiding in Westervoort en de hiervoor te nemen maatregelen is extra ondersteuning nodig. Voor de dekking van de kosten stellen we voor om de reserve afvalfonds aan te spreken (zie onderdeel bestemmingen).

PROGRAMMA: WELZIJN, ZORG EN VOLKSGEZONDHEID
--

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Algemeen sociaal domein

Na een turbulent jaar van organiseren en implementeren maken we in 2016 de stap naar innoveren. De noodzakelijke basis voor het uitvoeren van de nieuwe taken op het gebied van Jeugd en Wmo staat. De ruimte die daardoor ontstaat wordt nu ingezet om de stap naar vernieuwing en transformatie te maken.

Algemene voorzieningen

Om daadwerkelijk te komen tot een transformatie binnen het sociale domein is een traject in gang gezet om te komen tot het ontwikkelen en inzetten van nieuwe algemene voorzieningen. De bestaande subsidies voor algemene voorzieningen worden daartoe per 1 januari 2017 beëindigd. Voor een nieuwe invulling van de nieuwe algemene voorzieningen is het 'Plan van aanpak transformatie welzijnsaanbod Westervoort' vastgesteld. Op basis van dit plan is inmiddels de 'Opdracht algemene voorzieningen gemeente Westervoort' vastgesteld. In deze Opdracht is opgenomen dat het aanbod toekomstgericht, vernieuwend, vraaggericht, integraal, toegankelijk en verbindend moet zijn. Het is nu aan de partijen om te komen met een aanbod dat voldoet aan deze criteria.

Door ontwikkelen Goed voor Elkaar Team

Na een voorzichtige start is al snel duidelijk geworden dat er een discrepantie zat tussen de omvang van het team en de omvang van de vragen aan dit team. Inmiddels is het team op volle sterkte, worden onvolkomenheden herkend, worden knelpunten zichtbaar en kan gewerkt worden aan de doorontwikkeling van het team.

In samenwerking met de teamleden wordt gezocht naar een zo helder mogelijke taakafbakening. Mede op basis van de taakafbakening zal een voorstel worden opgesteld voor de toekomstige, juridische entiteit. Daarnaast wordt er naar toe toegewerkt naar een betere verankering van het team binnen de Westervoortse samenleving.

Inkoop maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugd 2017

De Liemerse colleges hebben in januari 2016 ingestemd met het op Liemerse schaal inkopen van maatwerkvoorzieningen jeugd en Wmo. Onderdeel van dat besluit was het laten opstellen van een plan van aanpak voor deze Liemerse inkoop. Gelijktijdig met het schrijven van het plan van aanpak is in de regio een voorstel geschreven voor een gezamenlijk inkoopproces en -systeem. Dit systeem is een flexibel inkoopstelsel, IAS genaamd (Interactief Aankoop Systeem Midden Gelderland). Hierdoor is toen een nieuwe realiteit ontstaan. Om een goede afweging te kunnen maken tussen het op regionale schaal (IAS) en het op Liemerse schaal inkopen zijn scenario's opgesteld. Om toch voldoende kennis op te halen over de inkoop via IAS, hebben de Liemerse gemeenten meegedraaid in de consultatietafels die vanuit IAS zijn georganiseerd. Hieruit bleek dat het IAS systeem dermate flexibel is dat we meer mogelijkheden zien om maatwerkvoorzieningen in te kopen via IAS.

De bespreking van het Liemerse plan van aanpak gecombineerd met de opbrengst uit de gehouden consultatietafels in IAS, hebben geleid tot het besluit om voor de inkoop 2017 aan te sluiten bij het IAS met uitzondering van de inkoop van Hulpmiddelen en Hulp bij het Huishouden.

Doelgroepenvervoer

Om het vervoer voor kwetsbare groepen in de toekomst betaalbaar te houden is het nodig het vervoer te bundelen. Vanaf 1 september is daarom in de regio Arnhem-Nijmegen een nieuw systeem van doelgroepenvervoer operationeel. Uitgangspunt is dat vervoer van verschillende doelgroepen wordt gebundeld. Bij de aanbesteding van het nieuw vervoersysteem is de keuze voor het regiemodel gemaakt, waarbij ritaanname en ritplanning zijn losgekoppeld van het daadwerkelijk vervoer en worden belegd bij een regiecentrale. De regiecentrale en het vervoer zijn volgtijdelijk aanbesteed. En op 1 september gaat het dus 'live'.

We volgen de ontwikkelingen in de uitvoering en financiering scherp. We gaan het beleid op onderdelen nog herzien om op die manier de kosten voor de toekomst in de hand te kunnen

houden. De financiering is echter op basis van een open einde regeling, dus het resultaat is nooit helemaal in te schatten.

Algemeen maatschappelijk werk en sociaal raadsliedenwerk

Het algemeen maatschappelijk werk / sociaal raadsliedenwerk wordt uitgevoerd door de Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk Werk Rivierenland. In 2016 eindigen de afspraken over het uitvoeren van deze werkzaamheden in de Liemers. Onderzocht zal worden door wie en op welke wijze het amw/srw geleverd gaat worden in 2017. De besluiten over de doorontwikkeling van het Goed voor Elkaar Team hebben hierop ook invloed.

Regionaal Educatief Plan

In het regionaal Educatief Plan zijn (financiële) mogelijkheden verruimd voor het aanbieden en vernieuwen van informele educatie door maatschappelijke organisaties. De Liemerse gemeenten werken samen binnen de regio bij ontwikkeling van vraaggestuurd aanbod. De activiteiten richten zich onder andere op het terugdringen van laaggeletterdheid op de werkvloer, het ondersteunen van vrijwilligers die laaggeletterden begeleiden en het helpen van inwoners die moeite hebben met de digitalisering van diensten. Instrumenten daarvoor zijn o.a. het taalhuis, dat momenteel wordt opgezet in de Liemers en de cursussen digisterker van de bibliotheek. Een taalhuis is een fysieke plek waar lokale en regionale instellingen samenwerken en activiteiten aanbieden op het gebied van rekenen, taal, spreken etc. Het formele educatieaanbod wordt verzorgd door het ROC RijnIJssel en biedt rekenen en taal aan niet-inburgering verplichte volwassen inwoners. Zowel de formele als de informele educatie is gericht op participatie van de inwoners.

Jeugdgezondheidszorg

Uit de kindermonitor blijkt dat aandacht voor het onderwerp 'pesten' noodzakelijk is. Eén op de drie kinderen heeft te maken met pesten. In samenwerking met de VGGM en de basisscholen wordt dit onderwerp verder uitgediept en zullen maatregelen worden genomen die het pedagogisch klimaat op basisscholen verbetert. De maatregelen kunnen worden gefinancierd uit de rijksbijdrage voor de jeugdgezondheidszorg.

Kinderen en overgewicht

Westervoort is JOGG-gemeente en dit project is op 'stoom gekomen'. Drie basisscholen, met de ambitie alle scholen, werken aan het keurmerk 'gezonde school', waardoor het thema gezondheid in het pedagogische beleid van de school tot uiting komt. On de noemer van het programma Be Fit worden op een speelse wijze leerlingen en ouders bewust gemaakt van het belang van gezonde voeding en gezonde leefwijze. Er wordt een netwerk gevormd van o.a. sportaanbieders, huisarts, psycholoog, diëtiste, fysiotherapeut dat integraal adviseert over aangemelde kinderen met overgewicht. Op 2 basisscholen wordt een waterproject gehouden dat waterdrinken stimuleert boven het drinken van zoete frisdranken. Bij reguliere sportactiviteiten zijn frisdrank en chips vervangen door water en fruit. Tijdens en na schooltijd worden sportactiviteiten aangeboden.

Vreemdelingen – subsidie stichting Vluchtelingenwerk Oost-Nederland

Stichting Vluchtelingenwerk Oost-Nederland (SVON) gaat voor de subsidieaanvraag 2017 uit van een taakstelling huisvesting statushouders die 50% hoger is dan die van 2016 (2016 is geschat op 44: eerste helft van jaar 2016 is 18)).

De VNG en de landelijke overheid hebben een bestuursakkoord gesloten in november 2015. Dit bestuursakkoord geeft een dwingend kader aan de invulling van de maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen door vier afzonderlijke doelstellingen te formuleren. Op basis hiervan heeft SWON een integraal aanbod ontwikkeld dat aan deze vier doelstellingen invulling geeft. Deze nieuwe dienst heet: Vestigen, Integreren, Participeren – begeleiding gedurende 18 maanden (VIP-18).

De vier doelstellingen zijn:

- Het praktisch wegwijs maken in de nieuwe gemeente;
- De informatieverstrekking over inburgering(splacht);
- De informatie over normen en waarden, resulterend in de ondertekening van de participatieverklaring en
- Een (op)stap naar participatie van de vluchteling in de (lokale) samenleving.

In het product 'VIP – 18' worden alle cliënten na vestiging in de gemeente begeleid gedurende 18 maanden. Als zodanig is deze dienst een uitbreiding van de oorspronkelijke maatschappelijke begeleiding, waarvoor vanuit de overheid een hogere bijdrage wordt verstrekt. De prijs van deze nieuwe dienst is € 2.200,00 per traject. Alle volwassenen krijgen dit VIP18 traject aangeboden.

Statushouders

Nederland heeft te maken met een grote toestroom van vluchtelingen van met name Syriërs, Eritreërs, Afghanen, Pakistanen en mensen uit Centraal Afrika. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting en integratie van diegenen die een verblijfsvergunning ontvangen ('de statushouders'). Voor heel Nederland was de totale asielinstroom in 2015 59.100. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van het aantal asielzoekers in 2014 (29.890). De verwachting is dat een groot deel van deze asielzoekers een verblijfsstatus zal krijgen en voor langere tijd in Nederland zal blijven. De verwachting is dat het aantal voor Westervoort zal stijgen van 13 in 2015 naar 44 eind 2016.

Vluchtelingenwerk helpt statushouders met allerlei praktische zaken, zoals de inrichting van de woning, het aanvragen van de uitkering, het aanmelden voor school voor de kinderen, het begeleiden van doktersbezoek en beslissen over een inburgeringsbedrijf. De RSD is een aanpak aan het ontwikkelen om deze statushouders te begeleiden naar werk. De verwachting is dat daar extra middelen voor nodig zijn.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016

Aanpassingen met budgettaire consequenties

Wmo voorzieningen

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		100.000		200.000	200.000	200.000	200.000

Het voordeel op deze budgetten is ontstaan door een tweetal ontwikkelingen:

- De laatste jaren hebben wij in de najaarsnota's en jaarstukken regelmatig melding gemaakt van (incidentele) voordelen op de kosten voor de voormalige Wvg-voorzieningen. Kijkend naar het uitgavenpatroon voor deze kosten in de jaren 2012-2015 achten wij het verantwoord om scherper te gaan ramen en de budgetten voor een bedrag van € 100.000 te verlagen. Omdat het om open eind regelingen gaat blijft altijd het risico van incidentele overschrijdingen bestaan. Met name dure woonvoorzieningen kunnen hiertoe leiden. In de buffer binnen de algemene reserve wordt hiermee rekening gehouden. In het huidige jaar is er inmiddels twee maal een beroep op een dure woonvoorziening gedaan, iets wat zich de laatste jaren niet of nauwelijks heeft voorgedaan. Wij verlagen het budget voor 2016 daarom met € 50.000.
- In 2016 zijn de hulpmiddelen opnieuw aanbesteed. Een eerste voorzichtige inschatting van de nieuwe aanbesteding leert ons dat er ruim een ton voordeel zal ontstaan op de budgetten voor deze voorzieningen. Omdat het om een fors voordeel en een nieuwe aanbesteding gaat, stellen wij voor om het voordeel vooralsnog voor € 100.000 mee te nemen. Aangezien de aanbesteding geldt vanaf medio 2016 ramen wij voor 2016 daarom al een voordeel van € 50.000.

Besparingen Goed voor Elkaar Team

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel				75.000	75.000	75.000	75.000

Veel van de medewerkers van ons Goed voor Elkaar team (GvE-team) zijn niet bij ons in dienst, maar worden gedetacheerd vanuit een andere organisatie, bijvoorbeeld Mikado, MEE en STMG. Wij betalen daarom niet alleen het salaris van de medewerkers, maar ook een soort

detacheringsvergoeding die de moederorganisaties in rekening brengen. Met ingang van 1 januari 2017 verandert dat: of we nemen de medewerkers zelf in dienst, of we verzelfstandigen het GvE-team. In beide opties vervalt de detacheringsvergoeding die we nu nog betalen. Daardoor kunnen per saldo de personeelslasten voor het GvE-team dalen met € 75.000 per jaar.

Armoedebelid

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Nadeel		140.000		140.000	123.000	96.000	71.000

Bij de najaarsnota 2015 is reeds melding gemaakt van een mogelijke structurele bijraming van de uitgaven voor armoedebelid. Onder armoedebelid vallen de kosten voor de Gelrepas, Persoonlijk minimabudget, Kindpakket en overige uitgaven voor bijzondere bijstand. Op alle onderdelen is het aantal aanvragen de afgelopen jaren toegenomen. Dit blijkt ook uit de cijfers van het 1^e kwartaal 2016. Het aantal uitkeringsgerechtigden neemt volgens de laatste cijfers van de RSD ook nog steeds toe. Bij de najaarsnota 2015 is € 100.000 bijgeraamd en bij de jaarrekening 2015 bleek er nog een nadeel van € 40.000 te zijn, totaal dus € 140.000. Het voorstel is dan ook om dit bedrag voor 2016 en 2017 bij te ramen.

Op basis van de laatste prognose van de RSD met betrekking tot de ontwikkeling van het aantal bijstandscilienten gaan we ervan uit dat de extra kosten daarna steeds iets afnemen.

Liemerse (Westervoortse) uitdaging

	2016	2017		2018		2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	5.000		5.000		5.000	5.000	5.000

De Liemerse uitdaging is een bedrijvennetwerk dat verbindingen tot stand brengt tussen het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke, culturele, educatieve en zorginstellingen met als doel het leefklimaat van de inwoners in de gemeente te verbeteren. Maatschappelijke instellingen die behoefte hebben aan kennis, uitvoeringskracht en materialen kunnen voor bijdragen een beroep doen op het bedrijfsleven. Door heel Nederland zijn er lokale uitdagingen. De ondernemers beoordelen aanvragen en wijzen een projecteigenaar aan die voor de match zorgt. De resultaten van de match variëren van heel klein (advies inrichting) naar middelgroot (inrichting ruimte met overvol meubilair) tot groot (verbouwing inloophuis voor mensen met kanker). Er is ook spullenbank met overvol spullen, een klussenbank en een expertbank beschikbaar. Deze vorm van maatschappelijk ondernemen van bedrijven is innovatief en effectief. De gemeente Westervoort is onderdeel van de Liemerse uitdaging waarvan de overige deelnemers zijn de gemeenten Duiven, Zevenaar, Rijnwaarden en Montferland.

Doelgroepenvervoer – incidentele voorbereidingskosten

	2016
	<i>Inc</i>
Lasten	15.000

De eenmalige kosten betreffen onder meer de kosten voor de aanbestedingen regiecentrale en vervoer, communicatie, ondersteuning en het opzetten van een beheersorganisaties. Afgerond wordt nu ingeschat op basis van de reeds gemaakte kosten dat de eenmalige kosten € 628.000 voor 19 gemeenten zullen zijn. In het raadsvoorstel van 14 maart 2016 is bepaald dat de voorbereidingskosten van € 15.000 verwerkt worden in de Voorjaarsnota.

Aanpassingen zonder budgettaire consequenties

Invulling taakstellende bezuiniging welzijn voorjaarsnota 2014

Bij het opstellen van de voorjaarsnota 2014 is tot een structurele bezuiniging op het welzijnsbeleid van € 100.000 ingaande 2016 besloten. Bij de voorjaarsnota 2015 is de taakstelling voor 2016 terug gebracht tot € 50.000. De taakstelling loopt over drie

verschillende programma's. Voor de leesbaarheid en integraliteit hebben we deze toelichtende tekst ook in die programma's opgenomen.

Bij de invulling van de taakstelling zijn verschillende mogelijkheden verkend. Leidend daarbij waren 1) bezuinigingen door autonome ontwikkelingen met geen of minimale inhoudelijke consequenties; 2) bezuinigingen als gevolg van transformatie in werkwijzen en 3) bezuinigingen op grond van (politieke) inhoudelijke keuzes.

De onderdelen binnen het programma Welzijn, Zorg en Volksgezondheid die deel uitmaken van de invulling van de bezuiniging betreffen:

- Transformatie welzijnsaanbod voor € 25.000: Binnen de budgetten voor de transformatie van het welzijnsaanbod is het mogelijk om een bezuiniging van genoemd bedrag door te voeren.
- Ondersteunende begeleiding PGO voor € 30.000: Doordat dit is overgegaan van een algemene voorziening naar maatwerkvoorziening als onderdeel integratie-uitkering jeugd kan dit budget verlaagd worden.
- Vangnet OGGZ voor € 3.000: Omdat dit onderdeel is geworden van het takenpakket van de VGGM is geen eigen budget meer nodig.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Subsidie St. Vluchtelingenwerk Oost-Nederland

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	30.000					

Een hogere taakstelling huisvesting statushouders in 2017 en het nieuw ontwikkelde product door VWON verhogen de kosten. Daar staan naar verwachting ook hogere inkomsten in de vorm van een rijksvergoeding tegenover, maar per saldo stijgen de kosten voor de gemeente met € 30.000.

Exploitatie Kulturhus de Nieuwhof

	2016	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Investering		37.000					
Kapitaallasten					2.500	2.500	2.500
Exploitatielasten	40.000		22.500		22.500	22.500	22.500

De stichting Kulturhus Westervoort exploiteert sinds medio 2013 kulturhus De Nieuwhof. Op basis van een evaluatie door het bestuur SKW zijn de volgende knelpunten geconstateerd:

1. De opbrengsten van de horeca zijn onvoldoende om budget vrij te spelen voor de bekostiging van activiteiten om de sociaal-maatschappelijke doeleinden van de stichting te realiseren. Dit wordt ook veroorzaakt door onvoldoende personeel met horeca-opleiding en -ervaring. Ook zijn er geen mogelijkheden voor professionele aansturing van de horeca.
2. De huur is voor bepaalde maatschappelijke organisaties te hoog waardoor zij noodgedwongen uitwijken naar goedkopere alternatieve accommodaties. Van minimaal 6 organisaties is dit bekend.
3. Het personeel is niet goed geëquipeerd, maar er zijn geen mogelijkheden voor her- en bijscholing. Slechts door aan een sportcombinatie-functionaris 12 extra uren toe te wijzen is een beperkte functie van bedrijfsleider gecreëerd. De dubbel functie en de beschikbare kennis en ervaring waren volstrekt onvoldoende om de aansturing van de operationele kant van het Kulturhus tot een succes te maken.
4. Door het ontbreken van een vakbekwame bedrijfsleider was het 5 koppige bestuur noodgedwongen zelf allerlei operationele zaken uit te voeren, een belasting van 5 uur per week per bestuurslid. Deze situatie is met het oog op de (financiële) belangen bij de exploitatie van het kulturhus niet langer verantwoord en haalbaar. Opvolging van bestuursleden is ook problematisch in deze situatie.

Investerings:

Het pand vertoont een aantal tekortkomingen:

1. De akoestiek van een belangrijke zaal, de Fokkemaat, is erg slecht. Het houden van vergaderingen, lezingen en toespraken zijn in deze ruimte niet normaal te houden. Er is zoveel 'galmgeluid', dat de sprekers niet of nauwelijks hoorbaar zijn. De kwaliteit van de inrichting is, met name van het meubilair, erg laag. Zowel de slechte akoestiek als de inrichting gaan ten koste van de verhuurbaarheid en is de opbrengst van de huurpenningen lager dan mogelijk zou zijn.
2. De ontmoetingsruimte is niet gezellig ingericht en heeft een klinische uitstraling.
3. De houten vlonders rond het pand zijn spekglad bij regen, waardoor de veiligheid van bezoekers niet kan worden gegarandeerd.
4. De ruimte de Waaij is minder verhuurbaar, doordat deze ruimte niet kan worden afgesloten. Deze ruimte functioneert immers ook als vluchtroute.
5. Gezien het maatwerk dat in het verleden geleverd is aan huurder STMG, zijn deze ruimtes niet op zich zelf staand verhuurbaar. Een soort 'recht van overpad' zoals nu aan de orde, is niet meer werkbaar in geval van nieuwe huurders.
6. De verlichting van de sportzaal is niet duurzaam en kostbaar in het gebruik. Voorstel zou zijn over te gaan op LED-verlichting.

De maatregelen in volgorde van belangrijkheid zijn:

1. Anti-slip maken van vlonders	€ 12.500
2. Verbetering akoestiek Fokkemaat	€ 13.500
3. Aanbrengen Led-verlichting sportruimte	<u>€ 11.000</u>
Totaal inclusief btw	€ 37.000

Conclusie:

Door het ontbreken van gekwalificeerd personeel en professionele bedrijfsleiding en de tekortkomingen van het pand zijn de opbrengsten onvoldoende om de sociaal-maatschappelijke functie van het Kulturhus tot bloei te laten komen. De filosofie van een kulturhus is immers een gebouw **van en voor** de Westervoortse gemeenschap.

De gemeentelijke subsidie van € 160.000 is alleen bestemd om de kosten van de huur te dekken. De rest van de kosten moet worden gedekt uit de exploitatie van het Kulturhus. Overigens dient hierbij opgemerkt te worden dat de kosten van de huur jaarlijks geïndexeerd worden; de gemeentelijke subsidie zou dus feitelijk jaarlijks met eenzelfde verhoging aangepast dienen te worden.

De geconstateerde problemen kunnen worden opgelost door de aanstelling van een professionele bedrijfsleider voor 30 uur per week en een kwaliteitsimpuls te geven aan de horeca. Ook zal in het pand geïnvesteerd moeten worden om de geconstateerde tekortkomingen en gebreken weg te werken.

Exploitatielasten:

Met het bestuur van de Nieuwhof is in het verleden overeengekomen dat het bestuur een bestuursvergoeding ontvangt van € 15.000 per jaar. Het bestuur kiest ervoor om die bijdrage in de exploitatie van het Kulturhus te steken en niet aan zichzelf uit te keren.

Wij moeten echter constateren dat wij deze bestuursvergoeding per abuis nooit hebben overgemaakt aan de Nieuwhof. Die fout willen we herstellen. Daarom stellen wij voor de bestuursvergoeding over de jaren 2014, 2015 en 2016 alsnog dit jaar over te maken. Dat is een eenmalige last van € 60.000. € 20.000 daarvan stellen wij voor te dekken uit de Reserve exploitatie Kulturhus. Vanaf volgend jaar maken we dan de bestuursvergoeding van € 15.000 elk jaar over. Zoals gezegd, steekt het bestuur die vergoeding in de exploitatie.

Om een aantal kleinere knelpunten in de exploitatie te verhelpen, bijvoorbeeld professionaliteit van het horecabeheer en de administratie, stellen wij voor de jaarlijkse exploitatie met € 7.500 te verhogen. In totaal neemt onze bijdrage daardoor met € 22.500 per jaar toe (€ 15.000 vanwege oude afspraken plus € 7.500 voor enkele knelpunten).

PROGRAMMA: CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Buitensportaccommodaties

Op de buitensportaccommodaties zullen borden worden geplaatst waarop naar voren komt dat de gemeente Westervoort een (financiële) bijdrage geeft aan sportbeoefening en sport belangrijk vindt.

Combinatiefuncties

In Westervoort opereren sinds 2013 2,45 fte combinatiefuncties sport en cultuur. De kosten worden voor 40 procent gedekt door de rijksoverheid en 60 procent door de gemeente Westervoort. De gemeentelijke middelen zijn door herschikking binnen de begroting beschikbaar gekomen en het onderwijs levert in het schooljaar 2015/2016 een bijdrage van € 6 per leerling.

Er is een evaluatie gehouden over de combinatiefuncties, waaruit een zeer succesvol beeld naar voren is gekomen. De hoofddoelstelling van de inzet van combinatiefunctionarissen is het verbinden van sport en cultuur met het onderwijs door activiteiten. Dit is gerealiseerd. Zowel sportverenigingen, maatschappelijke organisaties als basisonderwijs zijn zeer positief over de combinatiefuncties en het draagvlak voor continuering is zeer groot. De inzet van de combinatiefunctionarissen heeft geleid tot veel meer activiteiten die een duidelijke meerwaarde hebben voor het onderwijs en de sport. De deelname aan de rijksregeling 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' zal dan ook worden gecontinueerd voor in ieder geval een periode van een jaar.

Kunstwerk West – Oost

Voor de RK St. Werenfridus zal het kunstwerk West – Oost van de Arnhemse kunstenaar Marcel Smink worden gerealiseerd. Het kunstwerk refereert aan de historische ligging van Westervoort als grensplaats tussen het oosten en het westen. Met gekleurde straatklinkers wordt op het 'kerkplein' een Oosters tapijt aangelegd dat wordt voorzien van een grote hartschelp met 'parels' die voor de verkeersgeleiding zorgen. Het 'kerkplein' wordt verder aangekleed met straatmeubilair en de aanplant van bomen zorgen voor een mooi ingerichte locatie. Hoewel de herinrichting al zorgt voor een positieve uitstraling, geeft het kunstwerk West – Oost meer cachet aan de Dorpstraat.

De restauratie van Huize Hamerden, de herinrichting van de Dorpstraat/Hamersestraat en het kunstwerk West – Oost zorgen in samenhang met elkaar voor een kwaliteitsimpuls van deze belangrijke doorgaande weg van Westervoort. Inwoners en passanten zullen dat erg waarderen.

Stichting Culturele Voorzieningen in de Liemers.

Het bibliotheekwerk en het Liemers Museum zijn per 1-1-2016 onderdeel geworden van de Stichting Culturele Voorzieningen in de Liemers.

Cultuurpact de Liemers

De gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort participeren in het provinciale cultuurpact 2014-2016. In deze gemeenten worden culturele projecten als de Liemerse canon, De Liemerse Verbeeld en Klanken in Monumenten uitgevoerd.

De provincie Gelderland zal ook vanaf 2017 de cultuurpacten continueren met het doel het bundelen van creativiteit, kennis en middelen in regionaal verband om meer publieksgerichte activiteiten tot stand te brengen en samenwerking tussen regionale en lokale culturele organisaties te versterken.

Hoewel de uitvoeringsaspecten van de nieuwe culturele pacten nog niet bekend zijn, staan wij positief tegenover continuering van het cultuurpact. Met relatief lage gemeentelijke kosten krijgt het culturele klimaat in Westervoort en in de Liemers een belangrijk stimulans en impuls. Dit wordt nog verstrekt omdat bij de culturele activiteiten zowel de organisatie als de uitvoering in handen zijn van lokale en Liemerse culturele instellingen.

Dat de intrinsieke waarde van cultuur groot is voor inwoners, instellingen en bedrijven is inmiddels in allerlei onderzoeken vastgesteld. Ook staat vast dat, culturele activiteiten de aantrekkelijkheid vergroot van Westervoort en de Liemers als vestigingsplaats voor mensen,

bedrijven en instellingen. Er zullen ook mogelijkheden worden verkend om culturele activiteiten uit te voeren die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van het sociaal domein. Op deze wijze kan hieruit ook co-financiering worden toegepast.

Men- en ruiterroutes

De Stichting met Paard op Pad treft voorbereidingen voor de aanleg van men- en ruiterroutes door de gemeenten Montferland, Rijnwaarden en Duiven. Bij de provincie is voor de uitvoering van het projectplan subsidie aangevraagd. Hoewel de plannen al in een vergevorderd stadium van voorbereiding zijn, hebben wij ons ingezet om de routes ook over het grondgebied van Westervoort te laten gaan, waarbij de manege aan de IJsseldijk als rustplaats kan dienen.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016

Aanpassingen met budgettaire consequenties

Giro d' Italia

	2016
	<i>Inc</i>
Nadeel	2.000

De doorkomst van de Giro d' Italia door Westervoort op 8 mei 2016 hebben wij benut om onze gemeente, de inwoners en bedrijven op een positieve manier regionaal voor het voetlicht te brengen.

Wij zijn hiervoor officiële partner van de Giro d'Italia geworden. Onze rol bestond uit het faciliteren van lokale initiatieven en Westervoort een 'roze uitstraling te geven'. Bij Huize Vredenburg is een Piazza gehouden en het Dorpsplein was omgetoverd tot een Italiaanse Mercator. De middenstand heeft op vele manieren ingespeeld op de doorkomst van de Giro d'Italia. Op 8 mei waren veel mensen getuige van dit spektakel en stonden de inwoners in rijen langs het parcours.

De totale kosten bedroegen per saldo € 12.000. Wij stellen voor om de uitgaven grotendeels te dekken uit de reserve Recreatie (zie ook onderdeel bestemmingen). Hierin is € 10.000 beschikbaar, zodat per saldo € 2.000 ten laste van het saldo van deze voorjaarsnota komt. Tegenover de kosten die gemaakt zijn staat een bijdrage die vanuit de Provincie voor deze activiteit is ontvangen.

Aanpassingen zonder budgettaire consequenties

Invulling taakstellende bezuiniging welzijn voorjaarsnota 2014

Bij het opstellen van de voorjaarsnota 2014 is tot een structurele bezuiniging op het welzijnsbeleid van € 100.000 ingaande 2016 besloten. Vanwege de decentralisatietaken is bij de voorjaarsnota 2015 de taakstelling voor 2016 terug gebracht tot € 50.000.

Inmiddels is de invulling van deze taakstelling geconcretiseerd en wordt deze nu technisch in deze voorjaarsnota verwerkt. Aangezien de invulling van taakstelling over een drietal programma's uiteen loopt treft u dit onderdeel ook aan bij de programma's Welzijn, Zorg en Volksgezondheid en Jeugd en Onderwijs.

Het onderdeel binnen het programma Cultuur, Sport dat deel uitmaakt van de invulling van de bezuiniging betreft:

- Beheer recreatieve routes voor € 4.000: Doordat deze taak wordt uitgevoerd binnen de budgetten van RBT Kan is er geen eigen budget meer nodig.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing

PROGRAMMA: WERK, INKOMEN EN ECONOMIE

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Ontwikkeling bestandsvolume RSD

De ontwikkeling van het bestandsvolume vindt u in onderstaande tabel.

WET BUIG

Peildatum	Aantal klanten Westervoort	Totaal aantal klanten RSD
31 december 2014	397	1.707
30 april 2015	409	1.749
31 december 2015	418	1.743

Voor de Regionale Sociale Dienst 'De Liemers' (RSD) gaat het om een gemiddelde stijging van 5,3% ten opzichte van het bestandsvolume per 31 december 2015. Als gevolg van de verwachte stijging in 2016 schat de RSD in dat de uitgave voor het onderdeel BUIG de rijksbijdrage voor dit jaar met 4% gaat overschrijden. Dit zou betekenen dat we niet voor de Vangnetregeling in aanmerking komen. In de begroting houden wij nu rekening met een last op de BUIG van € 203.000, terwijl nu de verwachting is dat dit ongeveer € 213.000 zal worden. Omdat de afwijking (van € 10.000) relatief laag is, stellen we voor om nu niet bij te ramen maar eventueel pas bij de najaarsnota 2016. Tevens omdat de definitieve gegevens over de rijksbijdrage pas in september 2016 bekend worden gemaakt.

Evaluatie zondagsopenstelling

In de raadsvergadering van 23 maart 2015 is de Verordening winkeltijden Westervoort 2015 vastgesteld. In een motie is toen onder andere een evaluatie bedongen van de in de verordening vastgelegde openingstijden op zondagen.

Begin dit jaar heeft de raad gesproken over de beslissingscriteria voor de evaluatie:

1. Is de leegstandsontwikkeling gedurende de proefperiode toegenomen?
2. Is er verband tussen de leegstand en de zondagsopenstelling?
3. Is het aantal supermarkten dat gedurende de gehele periode op zondag open is, kleiner dan drie?

Om vóór 1 november 2016 de evaluatie met het daarbij behorende advies over continuering of wijziging van de winkeltijden te kunnen voorleggen, worden deze maand (april), in samenwerking met het onderzoeksbureau, meerdere onderzoeken uitgevoerd, waaronder een ondernemers- en bezoekersenquête. De ondernemers (in detailhandel en dienstverlening) hebben de enquête per post ontvangen. De bezoekersenquête zal worden gehouden bij winkelcentrum De Wyborgh en bij de supermarkten in de Ganzenpoel resp. Broeklanden.

Regionaal Koopstromenonderzoek (in het kader van Herijking Regionaal Programma Werklocaties)

In de B&W vergadering van 5 januari 2016 is besloten, in het kader van herijking regionaal programma werklocaties, een regionaal koopstromenonderzoek uit te voeren. Aan dit onderzoek zijn meerkosten verbonden. De verdeling van de meerkosten zijn naar rato van inwonertal onder de regiogemeenten.

Revitalisering Bedrijventerrein Het Ambacht

Het Businessplan Het Ambacht is inmiddels ter kennisname aangeboden. Het plan is opgesteld vanuit de ondernemers op Het Ambacht en is begeleid door adviesbureau Stec. In het Businessplan staan acties om de kwaliteit van het bedrijventerrein te verbeteren.

Als eerste wordt vanuit de gemeente gestart met het opstellen van een visie met ontwerp van de openbare ruimte. Voor de uitvoering van het ontwerp wordt op een later moment aanvullend budget gevraagd.

Opstellen Economisch Kader

Om een goede uitvoering te geven aan de beleidsmatige acties uit het Businessplan Het Ambacht (bijvoorbeeld in het kader van het vestigingsbeleid) en de kaders uit de Herijking

Regionaal Programma Werklocaties te vertalen naar de Westervoortse situatie, is het van belang om een bredere visie op Economie in Westervoort te formuleren. In de herijking van het regionaal beleid worden afspraken gemaakt op het gebied van bedrijventerreinen, kantoorlocaties en perifere detailhandel. Omdat de regionale afspraken direct van invloed zijn op lokale mogelijkheden, wordt gestart met het economisch kader zodra deze visies zijn afgerond.

Extra middelen re-integratie voor Werkgeversservicepunt (in oprichting)

Het college heeft besloten om voor 2016 incidenteel een bijdrage te leveren van aan de bedrijfsvoering van het Werkgeversservicepunt (WSP). Dit in afwachting van het bedrijfsplan en de daaruit voortvloeiende definitieve samenwerkingsovereenkomst.

In maart heeft het Regionaal Portefeuillehoudersoverleg (RPO) akkoord gegeven op de doorontwikkeling van het WSP. Er lag een keuze voor uit drie scenario's: 'klein', 'midden' en 'groot'. De keuze is gevallen op het scenario 'klein'. Het college heeft dit besluit bekrachtigd. De doorontwikkeling naar het kleine scenario betekent nog wel een groei ten opzichte van het huidige WSP. De kosten van deze doorontwikkeling zijn becijferd op afgerond € 29.000. Met de scenariokeuze is de inhoudelijke richting van het WSP voor de komende jaren bepaald.

Het lijkt daarom verstandig om de incidentele bijdragen structureel in de begroting op te nemen. De verwachting is namelijk dat de formele besluitvorming daarover later dit jaar plaatsvindt. De kosten zullen ten laste worden gebracht van de in te zetten extra middelen voor re-integratie.

Friciekosten Presikhaaf Bedrijven

Modulaire omvorming van Presikhaaf zal ongetwijfeld frictiekosten met zich meebrengen. Door opgelopen inhoudelijke vertraging van het dossier is nog niet duidelijk hoe hoog de frictiekosten zijn.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016 en verder

Aanpassingen met budgettaire consequenties

Extra bijdrage aan Presikhaaf voor 2016

	2016
	<i>Inc</i>
Nadeel	100.000

De financiële prestaties van sociale werkvoorziening Presikhaaf Bedrijven zijn al jaren niet goed. De deelnemende gemeenten hebben een advies overgenomen van bureau Berenschot over de toekomst van het bedrijf. Sindsdien wordt gewerkt aan het modulair afbouwen van Presikhaaf. De financiële bijdrage van Westervoort hiervoor zal naar de laatste inzichten circa € 480.000 (4,8% van het tekort) zijn. Tijdens de bestuurlijke conferentie Presikhaaf op 13 april 2016 is aangekondigd dat er spoedig een bijgestelde begroting verschijnt voor 2016. Bij de Najaarsnota 2016 zal over het exacte bedrag gerapporteerd worden.

In onze meerjarenbegroting hebben we al rekening gehouden met een bijdrage van € 380.000 zodat we nu een ton bijramen.

Uitvoering wet Garantiebanen

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten		10.000		20.000	20.000	20.000	20.000

De wet Garantiebanen is 1-1-2016 van kracht geworden. Zowel de private sector als de overheid hebben daarin ieder een verantwoordelijkheid op zich genomen. Voor de gemeente Westervoort heeft dit tot gevolg dat zij als werkgever een voorbeeldrol en opdracht heeft om banen te creëren voor personen uit het zogenoemde 'doelgroepenregister', mensen met een beperking. Het managementteam heeft vastgesteld dat er binnen de huidige formatie geen ruimte is. Er wordt daarom een structurele bijdrage gevraagd van € 20.000 om te voldoen aan het verplichte quotum dat uit de wet Garantiebanen voortvloeit.

Buitenreclame

	2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Baten		15.000	15.000	15.000	15.000

Vorig jaar heeft u via de Voorjaarsnota geld beschikbaar gesteld om de mogelijkheden te onderzoeken voor het plaatsen van buitenreclame in onze gemeente. Begin dit jaar hebben wij u per brief om wensen en bedenkingen gevraagd over ons voornemen tot aanbesteden over te gaan. Wij ramen hier dan ook een structurele opbrengst van € 15.000 per jaar met ingang van 2017.

Aanpassingen zonder budgettaire consequenties**Afrekening 2015 Presikhaaf Bedrijven**

Onlangs zijn de concept jaarstukken 2015 van Presikhaaf Bedrijven ontvangen. In de raadsvergadering van 11 juli 2016 zullen de jaarstukken van Presikhaaf worden besproken. Vooruitlopend hierop nemen we in deze voorjaarsnota al wel de financiële afwikkeling mee. Bij het opstellen van de Najaarsnota 2015 zijn we nog uitgegaan van een aandeel in het verlies van € 675.000. Dit is verwerkt in onze eigen jaarstukken waarbij we er, conform raadsbesluit van december 2014, van uit gingen dat we hiervan voor een bedrag van € 146.000 onze algemene reserve zouden aanspreken. Het uiteindelijke aandeel in het verlies is op € 642.000 uitgekomen. Daardoor spreken we de algemene reserve voor een wat lager bedrag van € 113.000 aan. Dit wordt hier nu boekhoudkundig verwerkt (zie ook onderdeel bestemmingen).

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing.

PROGRAMMA: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016

Niet van toepassing.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016***Aanpassingen met budgettaire consequenties*****Algemene uitkering gemeentefonds (gevolgen meicirculaire)**

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		68.000		4.000	88.000	-16.000	-73.000

Recent is de jaarlijkse meicirculaire gemeentefonds door het ministerie van BZK uitgebracht. De meicirculaire informeert gemeenten in hoofdzaak over de gemeentefondsuitkeringen voor 2016 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

De ontwikkeling van het accres (groei van het gemeentefonds) laat over de diverse jaren een wisselend beeld zien.

Naast de ontwikkeling van het accres is het zo dat de definitieve 'uitspraak' over de gevolgen van de 2^e fase herverdeling gemeentefonds over deze meicirculaire heen getild is. Wel hebben we wat inzicht gekregen in de mogelijke uitkomst. Voor ons nog wel negatief, maar met de kennis van vandaag met minder financiële consequenties dan eerder aangenomen. Deze inschatting is verwerkt in de bovenstaande effecten voor de komende jaren.

Het uiteindelijke netto effect over de verschillende jaren ziet u in bovenstaande tabel opgenomen en wordt hiermee verwerkt in deze voorjaarsnota.

Dividendopbrengsten

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	12.000	25.000		25.000	25.000	25.000	25.000

De dividendopbrengsten van Vitens en Alliander vallen over 2015 (uit te keren in 2016) hoger uit dan geraamd. Hierdoor ontstaat in 2016 een voordeel van afgerond € 37.000.

Omdat we bij het opstellen van de raming uitgaan van de gemiddelde opbrengst over de voorafgaande jaren kan een deel ervan nu als structureel worden aangemerkt.

Abonnementen

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		10.000		10.000	10.000	10.000	10.000

Door de verdergaande digitalisering nemen de kosten voor abonnementen op vakbladen cq publicaties af. Kijkend naar de uitgaven van de laatste jaren kan de raming daarom structureel naar beneden worden bijgesteld

Kapitaallasten

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	6.000	50.000		50.000	50.000	50.000	50.000

Bij het opstellen van de begroting 2016 is ervan uitgegaan dat voor de financiering van een aantal investeringen (m.n. Gemeentelijk Rioleringsplan en reconstructie Dorpstraat-Hamersestraat) een nieuwe langlopend geldlening moet worden aangetrokken. Op basis van de gemiddelde rente van al onze aangetrokken leningen rekenen we daarbij met een percentage van 4%. Door de aanhoudend lage rentestand zal het nu mogelijk zijn om de aan

te trekken lening tegen een aanmerkelijk lager percentage af te sluiten. Wij verwachten hierdoor structureel afgerond € 50.000 op de rentekosten te besparen. Ook kunnen we een bedrag van € 6.000 besparen op de afschrijvingskosten aangezien een voorgenomen vervangingsinvestering van een van de bedrijfsauto's nog even kan worden uitgesteld.

Uitvoering Wet Woz en aansluiting mijn overheid

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		5.000		5.000	7.000	7.000	7.000

De afgelopen jaren zijn de uitvoeringskosten voor de wet Woz afgenomen. In de verschillende rapportages is in enkele gevallen dit reeds als een (incidenteel) voordeel gemeld. Kijkend naar het uitgavenpatroon van de laatste jaren kan de raming nu structureel worden bijgesteld.

Daarnaast zullen door de aansluiting op mijnoverheid.nl op termijn de papieren aanslagen verdwijnen. We verwachten hierdoor vanaf 2018 een besparing van nog eens € 2.000 te realiseren.

Energieverbruik gemeentehuis

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel		5.000		5.000	5.000	5.000	5.000

De afgelopen jaren is het werkelijk verbruik van het elektra gedaald. Op basis hiervan kan het bedrag voor energiekosten structureel worden afgeramd.

Schoonmaakkosten gemeentehuis en werf

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Nadeel		8.000		8.000	8.000	8.000	8.000

Bij het opmaken van de jaarstukken is reeds geconstateerd dat ook in 2015 het budget voor het schoonhouden van de panden ontoereikend is. Gelet op de uitgaven van de afgelopen jaren en het uitgavenpatroon van het nu lopende jaar stellen wij voor het budget te verhogen.

Opbrengst hondenbelasting

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Nadeel		7.000		7.000	7.000	7.000	7.000

Bij het opmaken van de jaarstukken 2015 is aangegeven dat de opbrengst structureel verlaagd dient te worden. Het aantal aangemelde honden loopt terug zodat de opbrengst ook achterblijft bij de raming.

Personeelskosten: nieuwe CAO

	2016		2017		2018	2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Nadeel		100.000		120.000	120.000	120.000	120.000

De jaren 2015-2017 zijn geen rustige jaren voor onze gemeente. Van de invoering van de decentralisaties tot de ambtelijke fusie met Duiven: onze medewerkers klagen niet over te weinig werk.

In zijn algemeenheid zien we dat de organisatie de 'going-concerntaken' goed aankan, maar dat extra taken moeilijk zijn weg te zetten en dat een grote of zelfs maar een kleine tegenvaller de spankracht van de medewerkers meteen onder hoge druk zet. Dat is op zich ook niet raar aangezien we de afgelopen jaren een substantiële personele taakstelling hebben verwerkt, veelal zonder dat taken zijn verdwenen. Vroeg of laat gaat dat knellen.

Op een aantal belangrijke plekken in de organisatie hebben we bovendien te maken met uitval of vertrek van medewerkers dat op enige manier opgevangen moet worden. Vorig jaar hebben we bijvoorbeeld extra budget gevraagd en gekregen van uw raad om knelpunten op te vangen die ontstonden door langdurig zieke medewerkers. We worden nu geconfronteerd met het vertrek van twee beleidsmedewerkers op cruciale plekken in het sociaal domein. We proberen de vacatures die zij achterlaten zo snel mogelijk te vullen, maar vacatures ontstaan sneller dan ze zijn in te vullen waardoor we een beroep moeten doen op tijdelijke inhuur. Onderstaand beschrijven we enkele plekken in de organisatie waar tijdelijk versterking nodig is om een acuut probleem op te lossen. We eindigen met twee ontwikkelingen die een groot financieel beslag leggen: een nieuwe Cao en de invoering van het Individueel keuzebudget dat ook bij ons gepaard gaat met de 'vakantiegeldproblematiek' die we eerder zagen bij de Odra en VGGM.

Sociaal domein

In de Jaarstukken 2015 stellen we u voor een reserve te vormen van zes ton voor het sociaal domein. Daaruit zal de zorg die in 2015 is verleend maar nog niet is gefactureerd, betaald moeten worden. Bij het bepalen van de zes ton hebben we ook rekening gehouden met een personele component vanwege kosten die ontstaan in de overgang van ingehuurd medewerkers naar nieuwe, vaste medewerkers.

Als de eindafrekening van de zorgleveranciers over 2015 substantieel afwijkt van wat we verwachten, is het mogelijk dat de genoemde zes ton niet voldoende is. Bij de Najaarsnota 2016 moeten we dan bij u terugkomen om de tegenvallers af te dekken. Vooralsnog, echter, is er geen aanleiding daarvoor te vrezen.

Schuldhelpverlening

Bij schuldhelpverlening dreigde een wachtlijst te ontstaan wegens het snel toenemende aantal aanvragen voor hulp. Wij vinden niet dat wij onze inwoners die de moeilijke stap naar schuldhelpverlening hebben gezet, een aantal weken of zelfs maanden 'in de wacht' kunnen zetten alvorens we ze helpen. Al was het alleen al omdat de problemen met schuldeisers in die weken/maanden alleen maar toenemen.

Om een toename van de wachttijden te voorkomen hebben wij extra capaciteit moeten inzetten. Dat leidt tot een overschrijding van € 15.000. Wij stellen u voor dekking beschikbaar te stellen voor dat bedrag.

Team ruimte

De formatie van het Team ruimte is in de bezuinigingen teruggebracht van vier naar drie fte. Dat is voldoende om de reguliere taken aan te kunnen. Maar nu de politieke wens is ontstaan om met name jongerenhuisvesting en de huisvesting van statushouders met spoed op te pakken, ontstaat een capaciteitstekort dat niet met creatieve oplossingen verholpen kan worden. Wij moeten daarom een beroep doen op externe inhuur voor € 40.000 in de tweede helft van 2016.

Juridische ondersteuning Goed voor Elkaar Team (GvE-team)

Omdat een groot aantal medewerkers van het GvE-team van buiten de gemeente komt, zijn zij niet gewend aan het maken van juridisch sluitende (maar toch begrijpelijke) beschikkingen. Het maken van goede beschikkingen is een knelpunt in het functioneren van het GvE-team en zorgt voor ongewenste vertraging. Bovendien leidt de onervarenheid met beschikkingen tot een 100%-controle op afgegeven beschikkingen bij onze juridische afdeling terwijl we normaliter positieve beschikkingen alleen steekproefsgewijs controleren.

Om het knelpunt bij het GvE-team weg te nemen, de medewerkers van het GvE-team bij te spijkeren op het gebied van beschikkingen, de werkprocessen te verbeteren zodat geen achterstanden meer ontstaan en onze juridische afdeling te ontlasten stellen wij voor tijdelijk een kwaliteitsmedewerker met een juridische achtergrond toe te voegen aan het GvE-team. Wij ramen daar € 40.000 voor in 2016.

Bedrijfsvoering

In 2016 worden we met een aantal ontwikkelingen geconfronteerd waar we geen invloed op kunnen uitoefenen. Om er een paar te noemen: het Besluit begroten en verantwoorden ('de boekhoudvoorschriften') gaan op hun kop waardoor onze administratie opnieuw moet worden

ingericht. Voor gemeenten wordt de Vennootschapsbelasting ingevoerd. Samen met de vier Liemerse gemeenten moeten we een aanbesteding doen voor een nieuw financieel systeem en een nieuw belastingstelsel. Samen met Duiven gaan we (los van de ambtelijke fusie) een nieuw salarissysteem aanschaffen.

Dat vergt een enorme inzet van de teams financiën en P&O in een tijd waarin zij toch al zwaar worden belast. Wij ramen de extra inzet conservatief op ongeveer 900 uur (driekwart manjaar). Daarvoor moeten we een beroep doen op de raad voor extra middelen om in te huren (€ 50.000).

Cao

Gemeenten hebben een nieuwe cao. Deze voorziet onder andere in een salarisverhoging voor onze medewerkers van 3% per 1 januari 2016 en nog eens 0,4% per 1 januari 2017. De stelpost 'loon- en prijsstijgingen' die in de begroting hiervoor staat, is te beperkt om een salarisstijging van deze omvang op te vangen. Naast het bedrag dat we ten laste van die stelpost kunnen brengen, moeten we in 2016 € 100.000 bijramen en vanaf 2017 € 120.000 structureel.

In de Meicirculaire zal precies bekend worden wat de financiële gevolgen van de Cao zijn, zowel de compensatie die via het Gemeentefonds naar ons toe komt via 'loon- en prijsstijgingen' als de (nadelige) gevolgen voor de werkgeverslasten. Wij zullen de definitieve bedragen verwerken in de brief die wij u over de Meicirculaire sturen. Dat zal overigens eerder aanleiding zijn meer geld bij te ramen dan minder.

IKB

Onderdeel van de Cao voor gemeenten is het 'individueel keuzebudget' (IKB). Een relatief klein onderdeel van het IKB geeft medewerkers de keuze of zij zoals vanouds één keer per jaar hun vakantiegeld willen ontvangen of dat zij dat elke maand in kleine porties willen krijgen. Omdat per 1 januari 2017 het IKB ingaat, moeten we per die datum schoon schip maken. De aanspraak op het vakantiegeld van juni 2016 tot en met december 2016 moeten we daarom in december 2016 uitbetalen in plaats van in mei 2017. Dat kost per saldo geen extra geld, maar levert wel een probleem in de begroting op omdat we de uitbetaling van deze vakantiegeldrechten niet hebben geraamd in 2016. We ramen daarom € 220.000 bij in 2016. Wij stellen voor dit bedrag ook boekhoudkundig te dekken uit de algemene reserve (zie onderdeel bestemmingen).

Overigens kunnen we er ook voor kiezen dit bedrag te verwerken in de jaarrekening 2016, maar vanzelfsprekend bestaat de kans dat we dan eindigen met een negatief saldo.

Per saldo:

Personele lasten (x 1.000 euro)	2016	2017	2018	2019	2020
Schuldhelpverlening	15				
Team ruimte	40				
GvE-team	40				
Bedrijfsvoering	50				
af: dekking uit alg.reserve	-145				
Subtotaal versterking organisatie	0	0	0	0	0
Cao	150	170	170	170	170
af: beschikbare buffer loon- en prijsstijg	-50	-50	-50	-50	-50
IKB	220				
af: dekking uit alg.reserve	-220				
Totaal personele lasten	100	120	120	120	120

Wij stellen voor om de kosten die in 2016 worden gemaakt voor het versterken van de organisatie en de kosten voor het IKB te dekken uit de algemene reserve (zie onderdeel bestemmingen).

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Niet van toepassing.

BESTEMMINGEN**I. Beleidsmatige rapportage stand van zaken Programmabegroting 2016**

Niet van toepassing.

II. Financiële rapportage budgetten begroting 2016***Aanpassingen zonder budgettaire consequenties*****Reserveringen**

Niet van toepassing.

Aanwending Reserves

- Bij het programma Jeugd en Onderwijs stellen wij voor om de reserve Combinatiefuncties aan te spreken voor een bedrag van € 10.000 voor cultuureducatieve activiteiten voor Westervoortse basisscholen;
- Bij het programma Welzijn, Zorg en Volksgezondheid stellen wij voor om, ter gedeeltelijke dekking van de exploitatiekosten van Kulturhus de Nieuwhof, de hiervoor gevormde reserve voor een bedrag van € 20.000 aan te spreken;
- Bij het programma Cultuur, Sport en Recreatie stellen wij voor om, ter dekking van de kosten in verband met de doortocht van de Giro d'Italia, de reserve recreatie voor € 10.000 aan te spreken;
- Bij het programma Werk, Inkomen en Economie wordt melding gemaakt van de afrekening van het exploitatietekort bij Presikhaaf over 2015. Conform raadsbesluit van december 2014 wordt hiervoor de algemene reserve voor een bedrag van € 113.000 aangesproken;
- Bij het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen wordt voorgesteld om, ter dekking van de kosten voor het versterken van de organisatie en de gevolgen van het IKB, de algemene reserve voor een bedrag van € 365.000 aan te spreken.

III Nieuwe (beleids)ontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020

Bij het programma Milieu en Water stellen wij voor om, ter dekking van de kosten voor het afvalbeleid, de reserve Afvalfonds voor een bedrag van € 30.000 aan te spreken.

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN 2017-2020
--

Programma Burgers, bestuur en organisatie
Ambtelijke fusie

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel			148.000	185.000

Op 6 juli 2016 besluit uw raad middels het go or no-go document tot een ambtelijke fusie. Het raadsvoorstel om te komen tot een ambtelijke fusie is inmiddels in uw bezit. Indien inderdaad besloten wordt tot een ambtelijke fusie zal dit op termijn leiden tot een besparing op de kosten van de bedrijfsvoering. De hiermee samenhangende bedragen zijn daarom hier bij de bezuinigingsvoorstellen meegenomen. In de jaren na 2020 loopt de besparing overigens nog verder op tot € 222.000 jaarlijks.

Programma Wonen en woonomgeving
Krediet paden Westervoord-Noord

		2017	2018	2019	2020
	<i>Investering</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	-/- 200.000	13.000	13.000	13.000	

Bij vaststelling van de voorjaarsnota 2014 is besloten om een bedrag beschikbaar te stellen voor investeringen in toeristische routestructuren in Westervoort-Noord (rondom de bult van Putman). Vooralsnog stellen wij voor om de investering uit te stellen tot 2019, waardoor er pas vanaf 2020 kapitaallasten ontstaan.

Het ambitieniveau voor het realiseren van deze routestructuren bijstellen dan wel het helemaal schrappen van de plannen leidt tot een besparing op de geraamde kapitaallasten. In bovenstaande tabel zijn de consequenties van beide scenario's in beeld gebracht.

Groenvoorziening zitbanken

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	3.000	3.000	3.000	3.000

De aanschaf en onderhoud van zitbanken is niet beslist noodzakelijk. Stoppen met deze voorziening levert een besparing van jaarlijks € 3.000 op.

Kosten speelterreinen

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	10.000	10.000	10.000	10.000

Op grond van het Speelplan uit 2011 is een jaarlijks bedrag voor onderhoud en vervanging van speelterreinen en speeltoestellen beschikbaar. Het onderhoud en aantal te vervangen speeltoestellen is nog gebaseerd op huidige voorraad aan speelvoorzieningen.

Door de afname van het aantal kinderen in de loop van de jaren zijn bijvoorbeeld inmiddels al een aantal scholen gesloten. Het valt te overwegen om ook het aantal speelvoorzieningen opnieuw tegen het licht te houden. Door vermindering van het aantal speelvoorzieningen kan een jaarlijkse besparing van € 10.000 worden gerealiseerd.

Onderhoud wegen

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	9.000	9.000	9.000	9.000

Het onderhoud van onze wegen geschiedt op basis van het door uw raad vastgestelde onderhoudsniveau. De jaarlijkse kosten bedragen € 290.000. Er is daarbij sprake van een verschillend onderhoudsniveau voor de vijf weg typen die onze gemeente kent. Een alternatief is om voor alle weg typen te kiezen voor ambitieniveau basis. Daarmee wordt voldaan aan de landelijke normen en aan het principe 'heel en veilig'. Bij kwaliteitsniveau basis wordt kapitaalvernietiging tot een minimum beperkt. De jaarlijkse onderhoudskosten nemen in dit scenario af tot circa € 281.000. Het risico dat gelopen wordt bij verdere verlaging van het onderhoudsniveau is dat het aantal claims toeneemt, klachten toenemen en niet meer adequaat opgelost kunnen worden vanwege voldoende budget. Indien besloten wordt tot deze jaarlijkse besparing van € 9.000 conformeert uw raad zich aan het lagere onderhoudsniveau uit het wegenbeleidsplan.

Programma Verkeer en vervoer

Verkeerseducatie

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	5.000	5.000	5.000	5.000

In het verleden was gemeentelijk budget benodigd voor cofinanciering richting provincie. Een aantal jaar geleden is dit veranderd en stellen gemeenten samen met provincie een jaarlijks werkplan op waarbij de provinciale budgetten worden verdeeld. Voor een aantal projecten is echter alsnog een bijdrage van gemeente nodig (bijvoorbeeld zaal huren). Destijds is afgesproken dat gemeenten zelf budget reserveren voor een aantal eigen activiteiten en daarnaast het ondersteunen van provinciale projecten. Door het schrappen van het gemeentelijk budget kunnen minder verkeersveiligheidsprojecten worden gedaan in Westervoort.

Programma Jeugd en onderwijs

Jongerencoach

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	30.000	30.000	30.000	30.000

Sinds enige tijd is een jongerencoach actief in Westervoort. Zoals de naam al zegt, richt deze zich op het vinden en begeleiden van jongeren die buiten de boot dreigen te vallen. Er zijn ontegenzeggelijk jongeren bereikt en resultaten behaald. Wij zijn er echter niet van overtuigd dat deze jongeren niet ook via het ambulante jongerenwerk bereikt zouden zijn en dat de resultaten niet ook via ons reguliere beleid zouden zijn behaald. Met andere woorden: de meerwaarde van de jongerencoach vinden wij niet overtuigend aangetoond. Wij stellen daarom voor de jongerencoach niet langer afzonderlijk te subsidiëren maar zijn/haar activiteiten onder te brengen bij het reguliere jeugd- en jongerenwerk.

Programma Milieu en water

Natuur en milieu (NME) educatie

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	3.500	7.000	7.000	7.000

Per 1 augustus 2017 moeten nieuwe contractafspraken over het project NME gemaakt worden. Wij vinden deelname aan het project nog steeds belangrijk, maar zijn van mening dat de bijdrage van de scholen zelf ruimer kan zijn. Bij de nieuwe afspraken zullen we dan ook inzetten op een lagere bijdrage vanuit de gemeente. Omdat de huidige overeenkomst loopt tot en met het komende schooljaar is de te realiseren bezuiniging in 2017 de helft van de jaren erna.

Onderhoud begraafplaats

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	10.000	10.000	10.000	10.000

Het contract voor het onderhoud van de begraafplaats loopt dit jaar af. Het dagelijks onderhoud kan door de medewerkers van de gemeentewerf gedaan worden. Voor specifieke klussen zoals onkruidbestrijding grindpaden, het knippen van de hagen is het advies om daarvoor een aannemer in te schakelen. Gezien de geringe formatie van de buitendienst zijn we hierdoor wel wat meer kwetsbaar. Per saldo kan een besparing van € 10.000 per jaar ontstaan.

Programma Welzijn, zorg en volksgezondheid**Innovatiefonds Wmo en innovatiefonds jeugd**

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	30.000	30.000	30.000	30.000

De post innovatiefonds Wmo/ jeugd (in totaal 3% van het macrobudget Wmo2015/ jeugdzorg) is per jaar beschikbaar. Er zijn geen activiteiten aan verbonden. Dit levert dus de minst mogelijke wrijving op in het aanbod. Aangezien er steeds meer gestuurd wordt op transformatie binnen het beschikbaar gestelde macrobudget per contract/ organisatie is een innovatiebudget straks minder van toepassing. Risico is minder budget voor de taken Wmo2015/ jeugdzorg en mogelijk minder ruimte voor nieuwe, innovatieve partijen. Dat laatste verwachten we echter te ondervangen door op een andere manier in te kopen (lokaal, regionaal).

Programma Werk, inkomen en economie**Budget reïntegratie**

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	20.000	20.000	20.000	20.000

Bij vaststelling van de voorjaarsnota 2015 is door uw raad extra geld beschikbaar gesteld om een lokale impuls aan het re-integratiebeleid te geven. Middels de realisatie van het Deltahuis wordt dit inmiddels voortvarend opgepakt. Gelet op de noodzaak om bezuinigingsvoorstellen in beeld te brengen realiseren we ons dat we ook op dit terrein moeten heroverwegen of de eerder beschikbaar gestelde bedragen zo moeten worden gehandhaafd. Wij achten het zeer wel mogelijk om een verlaging van het eerder beschikbaar gestelde bedrag door te voeren en desondanks onze doelstellingen te behalen. Tevens dekken we de kosten van het Werkgeversservicepunt (WSP) uit deze middelen.

Algemene dekkingsmiddelen**Herverdeling woonlasten**

	2017	2018	2019	2020
	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Voordeel	50.000	50.000	50.000	50.000

Wij hebben nog eens nadrukkelijk gekeken naar de samenstelling cq verdeling van de diverse woonlasten. Doordat de investeringen vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) de laatste jaren lager zijn uitgevallen dan waarvan bij het opstellen van het plan is uitgegaan vallen de jaarlijkse kapitaallasten ook lager uit. Uw raad heeft in 2013 besloten om de tarieven, behoudens inflatiecorrectie, te handhaven op het toen geldende niveau. Het verschil tussen

de ontvangen heffing en de jaarlijkse lasten wordt geëgaliseerd middels een reserve. Deze reserve dient om mogelijk sterke stijgingen in de heffing in de toekomst op te vangen. Op dit moment zit er bijna een half miljoen euro in de reserve. Gelet op de kostenontwikkeling binnen het GRP valt het niet te verwachten dat we de reserve op korte termijn moeten aanspreken. Het is mogelijk om het tarief voor de rioolheffing terug te brengen, zonder dat daarbij direct de reserve al hoeft te worden aangesproken. Daarvoor in de plaats zouden we de tarieven voor onroerende zaakbelasting met een gelijk groot tarief/bedrag kunnen verhogen.

De lasten voor de burger blijven 'onder de streep' gelijk, het aanslagbedrag wijzigt immers niet. Daarmee doen het uitgangspunt binnen het Collegeakkoord dat de lokale lasten niet mogen stijgen (behoudens mogelijke inflatiecorrectie) nog steeds gestand.

Omdat de onroerend zaakbelasting in tegenstelling tot de rioolheffing een algemeen dekkingsmiddel is ontstaat er wel budgettaire ruimte.

RESUME BEZUINIGINGSVOORSTELLEN			<i>Bedragen * € 1.000</i>			
BLZ	PROGR		2017	2018	2019	2020
36	BBD	AMBTELIJKE FUSIE			148	185
36	WW	PADEN WESTERVOORD-NOORD UITSTEL TOT 2019	13	13	13	
36	WW	GROENVOORZIENING ZITBANKEN	3	3	3	3
36	WW	SPEELTERREINEN	10	10	10	10
36	WW	ONDERHOUDSNIVEAU WEGEN	9	9	9	9
37	VV	VERKEERSEDUCTIE	5	5	5	5
37	JO	JONGERENCOACH	30	30	30	30
37	MW	NME	3	7	7	7
38	MW	ONDERHOUD BEGRAAFPLAATS	10	10	10	10
38	WZV	INNOVATIEFONDS WMO EN JEUGD	30	30	30	30
38	WIE	BUDGET REINTEGRATIE	20	20	20	20
38	ALGDEKK	HERVERDELING WOONLASTEN	50	50	50	50
		Totaal bezuinigingsvoorstellen	183	187	335	359

RESUME VOOR- EN NADELEN BEGROTINGSJAAR 2016 ONDERDEEL II

(Bedragen * € 1.000)

N.B. Posten die budgettair neutraal werken, dan wel door een dekking via een ander budget geen invloed op het saldo hebben, zijn in onderstaande opzet buiten beschouwing gelaten.

BLZ	PROGR	OMSCHRIJVING	NADEEL	VOORDEEL	I/S
4	BBD	BIJDRAGE STADSREGIO		20	I
5	VEI	BIJDRAGE VGGM		59	I
9	WW	ONDERHOUD BRUGGEN		10	S
9	WW	GLADHEIDSBESTRIJDING		10	I/S
9	WW	LEGES OMGEVINGSVERGUNNINGEN		60	I/S
13	VV	BIJDRAGE DRIP		5	S
13	VV	KOSTEN ABRI'S		5	S
13	VV	VERVANGEN VERKEERSBORDEN		5	S
21	WZV	WMO VOORZIENINGEN		100	S
22	WZV	ARMOEDEBELEID	140		I/S
22	WZV	LIEMERSE UITDAGING	5		S
22	WZV	DOELGROEPENVERVOER	15		I
23	WZV	EXPLOITATIE KULTURHUS*	40		I
26	CSR	GIRO D'ITALIA	2		I
27	WIE	WET GARANTIEBANEN	10		S
27	WIE	VERLIES PRESIKHAAF	100		I
30	ALG DEKK	DIVIDENDEN		37	I/S
30	ALG DEKK	ABONNEMENTEN		10	S
30	ALG DEKK	KAPITAALLASTEN		56	I/S
31	ALG DEKK	WET WOZ		5	S
31	ALG DEKK	EXPLOITATIE GEMEENTEHUIS	3		S
31	ALG DEKK	OPBRENGST HONDENBELASTING	7		S
31	ALG DEKK	PERSONEELSKOSTEN	100		I/S
30	ALG DEKK	ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS		168	I/S
			422	550	
SALDO MUTATIES VOORJAARSNOTA				128	

* is bij het programma opgenomen onder III, maar aangezien 1 component betrekking heeft op 2016 vind u dit bedrag terug in bovenstaande opstelling

RESUME VOOR- EN NADELEN BEGROTINGSJAREN 2017-2020
ONDERDEEL II (Bedragen * € 1.000)

BLZ	PROGR	OMSCHRIJVING	2017	2018	2019	2020
9	WW	TERUGONTVANGST KOSTEN HUIZE HAMERDEN	85			
9	WW	GROENONDERHOUD	-118	-118	-118	-118
9	WW	ONDERHOUD BRUGGEN	10	10	10	10
9	WW	GLADHEIDSBESTRIJDING	5	5	5	5
9	WW	LEGES OMGEVINGSVERGUNNINGEN	130	50	10	10
13	VV	BIJDRAGE DRIP	5	5	5	5
13	VV	KOSTEN ABRI'S	5	5	5	5
13	VV	VERVANGEN VERKEERSBORDEN	5	5	5	5
21	WZV	WMO VOORZIENINGEN	200	200	200	200
22	WZV	ARMOEDEBELEID	-140	-123	-96	-71
22	WZV	LIEMERSE UITDAGING	-5	-5	-5	-5
21	WZV	BESPARINGEN GVE TEAM	75	75	75	75
27	WIE	WET GARANTIEBANEN	-20	-20	-20	-20
28	WIE	BUITENRECLAME	15	15	15	15
30	ALG DEKK	DIVIDENDEN	25	25	25	25
30	ALG DEKK	ABONNEMENTEN	10	10	10	10
30	ALG DEKK	KAPITAALLASTEN	50	50	50	50
31	ALG DEKK	WET WOZ	5	7	7	7
31	ALG DEKK	EXPLOITATIE GEMEENTEHUIS	-3	-3	-3	-3
31	ALG DEKK	OPBRENGST HONDENBELASTING	-7	-7	-7	-7
31	ALG DEKK	PERSONEELSKOSTEN	-120	-120	-120	-120
30	ALG DEKK	ALGEMENE UITKERING GEMEENTEFONDS	4	88	-16	-73
		SALDO MUTATIES VOORJAARSNOTA	216	154	37	5

Nieuwe beleidsontwikkelingen en nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begrotingsjaren 2017-2020; onderdeel III									
WETTELIJKE EN CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN									
blz	onderwerp	investering	2017 inc	2017 struc	2018 inc	2018 struc	2019 inc	2019 struc	2020 struc
PROGRAMMA WONEN & WOONOMGEVING									
11	Invoering omgevingswet		35.000	25.000		25.000		25.000	25.000
subtotaal wettelijke verplichtingen			35.000	25.000	0	25.000	0	25.000	25.000
TE HONOREREN WENSEN									
onderwerp			2017 inc	2017 struc	inc	2017 struc	inc	2018 struc	2019 struc
PROGRAMMA WONEN & WOONOMGEVING									
10	Digitaal handhaven openbare ruimte		6.000	4.000		4.000		4.000	4.000
10	Actualisatie archeologische waardenkaart		10.000						
10	Opstellen wegenbeheerplan		15.000						
11	Speelplan		15.000						
subtotaal programma			46.000	4.000	0	4.000	0	4.000	4.000
onderwerp			2017 inc	2017 struc	inc	2017 struc	inc	2018 struc	2019 struc
PROGRAMMA MILIEU EN WATER									
17	Zonnepanelen gemeentehuis	51.000		-5.100		300		300	300
18	Inkoop groene stroom en gas					7.700		7.700	7.700
18	Afvalbeleid		10.000						
subtotaal programma			10.000	-5.100	0	8.000	0	8.000	8.000
onderwerp			2017 inc	2017 struc	inc	2017 struc	inc	2018 struc	2019 struc
PROGRAMMA WELZ.ZORG&VOLKSGEZ									
23	Subsidie Vluchtelingenwerk		30.000						
23	Exploitatie Kulturhus Nieuwhof	37.000		22.500		25.000		25.000	25.000
subtotaal programma			30.000	22.500	0	25.000	0	25.000	25.000
onderwerp			2017 inc	2017 struc	2018 inc	2018 struc	2019 inc	2019 struc	2020 struc
BESTEMMINGEN									
35	Aanwending reserve afvalfonds		-10.000						
subtotaal programma			-10.000	0	0	0	0	0	0
SUBTOTAAL TE HONOREREN WENSEN			111.000	46.400	0	62.000	0	62.000	62.000
PER JAAR			157.400		62.000		62.000		62.000

TOTAALOVERZICHT (Bedragen * € 1.000)								
	Raming 2016-inc	Raming 2016-struc	Raming 2016-totaal	Raming 2017-inc	Raming 2017-struc	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
Programma Bestuur, Burgers en Dienstverlening			-3.007		-3.013	-2.964	-2.974	-2.974
Programma Veiligheid			-1.211		-1.211	-1.187	-1.187	-1.187
Programma Wonen en Woonomgeving			-2.617		-2.379	-2.395	-2.410	-2.410
Programma Verkeer en Vervoer			-2.269		-259	-259	-259	-259
Programma Jeugd en Onderwijs			-1.882		-1.876	-1.879	-1.873	-1.873
Programma Milieu en Water			-244		-249	-261	-273	-273
Programma Welzijn, Zorg en Volksgezondheid			-4.375		-4.343	-4.343	-4.337	-4.337
Programma Cultuur, Sport en Recreatie			-655		-701	-699	-699	-699
Programma Werk, Inkomen en Economie			-1.314		-1.324	-1.318	-1.318	-1.318
Algemene Dekkingsmiddelen			15.061		14.875	14.946	15.128	15.128
Saldo bestemmingen			2.536		84	77	85	85
A. Bestaand beleid (t/m raad juni 2016)			23	0	-396	-284	-119	-119
Financiële rapportage Voorjaarsnota 2016 (onderdeel II)								
Programma Bestuur, Burgers en Dienstverlening	20	0	20	0	0	0	0	0
Programma Veiligheid	59	0	59	0	0	0	0	0
Programma Wonen en Woonomgeving	60	20	80	0	112	-53	-93	-93
Programma Verkeer en Vervoer	0	15	15	0	15	15	15	15
Programma Jeugd en Onderwijs	-10	0	-10	0	0	0	0	0
Programma Milieu en Water	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma Welzijn, Zorg en Volksgezondheid	-75	-45	-120	0	130	147	174	199
Programma Cultuur, Sport en Recreatie	-12	0	-12	0	0	0	0	0
Programma Werk, Inkomen en Economie	-213	-10	-223	0	-5	-5	-5	-5
Algemene Dekkingsmiddelen	-332	148	-184	0	-36	50	-54	-111
Saldo bestemmingen	503	0	503	0	0	0	0	0
B. Mutaties lopend begrotingsjaar	0	128	128	0	216	154	37	5
Saldi bestaand beleid na Voorjaarsnota 2016 (A + B)			151	0	-180	-130	-82	-114
C. Nieuwe beleidsontwikkelingen (onderdeel III)								
Wettelijke verplichtingen 2017-2020				-35	-25	-25	-25	-25
Nieuwe beleidswensen 2017-2020				-111	-46	-62	-62	-62
SALDO TE DEKKEN (A+B+C)				-146	-252	-217	-169	-201
Bezuinigingsvoorstellen					183	187	335	359
				-146	-69			
BEGROTINGSSALDO INCL NIEUW BELEID EN BEZUINIGINGEN					-215	-30	166	158

BIJLAGE

OVERZICHT NIET TE HONOREREN WENSEN

PROGRAMMA WONEN EN WOONOMGEVING

Renovatie groen Mosterdhof

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Investering	25.000					
Kapitaallasten				2.250	2.250	2.250

In een groot deel van de wijk Mosterdhof is tussen de jaren 2005 - 2012 het groen in fases gerenoveerd. Echter niet alles kon gerenoveerd worden, waardoor er nog steeds groen in de wijk aanwezig is van meer dan 30 jaar oud en aan vervanging toe is.

Op verzoek van de wijkraad heeft de wethouder begin dit jaar een bezoek gebracht aan de buitenruimte van deze wijk. Door wijkraad is toen aandacht gevraagd voor o.a. de nog te renoveren stukken groen. De wethouder heeft hierop toegezegd de raad een voorstel te zullen doen. Met een eenmalige investering van € 25.000 kan dit alsnog worden uitgevoerd.

Participatie groenvoorziening

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	30.000					

Wijkgroen

In het coalitieakkoord staat dat de mogelijkheden worden verkend om wijkbewoners zelf meer verantwoordelijkheid én budget te geven voor aanleg en onderhoud van groen in de openbare ruimte in de woonwijk. Kaders hiervoor ontbreken echter. In 2016 wordt hiervoor een voorstel opgesteld. Doelstelling is om bewoners te betrekken bij het groenonderhoud in de gemeente.

Vooruitlopend hierop wordt een eenmalig bedrag gevraagd van € 20.000. Dit bedrag is nodig om het aanwezige groen te (laten) verwijderen, waardoor de gebruikers het betreffende perceel zelf naar eigen inzicht kunnen inrichten en vervolgens onderhouden.

Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan er definitief beleid worden opgesteld en zo nodig structureel voorzien van middelen.

De gele Zonnebloem

In 2013 is een Zonnebloemproject gehouden met als titel 'Zonnig Westervoort'. Het project leverde ongeveer 1 miljoen zonnebloemen op én veel positieve reacties bij de bewoners en wijkraden van Westervoort. Grootschalige inzet van zonnebloemen blijkt een uitermate goed bindmiddel te zijn in de samenleving. Sindsdien wordt er door wijkraden en bewoners regelmatig gevraagd of we dit opnieuw kunnen organiseren. Het project kan gecombineerd worden met uitgifte van groenpercelen en is er deels aan gelieerd. Voor het inkopen van zonnebloemzaden en het inzaaien van zonnebloemen is een eenmalig budget nodig van € 10.000.

Mogelijke baten van het in gebruik geven van groenpercelen worden nog nader bekeken.

PROGRAMMA MILIEU EN WATER

Duurzaamheid

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten		5.000		5.000	5.000	5.000

Vooraf de komende tijd zal een boost gegeven worden aan het behalen van doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en energie. Zoals in de beleidsmatige rapportage al is verwoord, werkt de gemeente Westervoort op allerlei manieren samen om op het gebied van duurzaamheid en energie schaalvoordelen te behalen. Het gaat hier in de regel om relatief

kleine bedragen waarvoor binnen het generiek milieubeleid (milieusamenwerking) onvoldoende geld beschikbaar is. In 2015 is hiervoor incidenteel € 5.000 beschikbaar gesteld. Gevraagd wordt nu om dit bedrag structureel in de begroting op te nemen.

Liemers Energie(k) loket

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	2.500					

Gemeenten krijgen de plicht om een Energieloket te realiseren. Het doel van dit loket is om een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Hoe het energieloket wordt ingericht is aan de gemeente. Het Duurzaamheids Expertise Centrum (DEC) adviseert ons en de andere hierbij aangesloten gemeenten hierover. De kosten van de inrichting van het loket zullen naar verwachting € 2.500 voor de gemeente Westervoort bedragen.

Gelders Energie Akkoord (vervolg de Groene Kracht)

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten		5.000		5.000	5.000	5.000

Als vervolg en aansluitend op de Stadsregioagenda De Groene Kracht is het Gelderse Energie Akkoord in het leven geroepen. Bestuurlijk bestaat de wens om dit gremium te handhaven. De kosten hiervoor zijn € 5.000 op jaarbasis.

Elektrisch voortbewogen voertuigen laden

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Investering						
Laadpalen	58.000					
Openb.ruimte	10.000					
Kapitaallasten				9.000	9.000	9.000

EV laden heeft een (voorlopige) toekomst en zal de komende 15 jaar een vlucht krijgen. De mogelijkheden voor openbaar laden in Westervoort zijn gering. Mede omdat door een dergelijke voorziening parkeerruimte aan het openbaar gebied wordt onttrokken. Hiervoor is daarom een strategische kaart ontwikkeld die in principe plaats biedt aan 21 locaties verdeeld over het openbaar gebied van de gemeente. De investering in de laadpalen kost circa € 58.000. Daarnaast is een investering in de openbare ruimte nodig van € 10.000. Er wordt nog gezocht naar ondernemers die bereid zijn in de gemeente Westervoort te willen investeren.

Klimaatbeleidsplan / duurzaamheidsplan

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	10.000					

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de klimaatdoelstellingen en een eigen verantwoordelijkheid hierin te nemen is het van belang een 'lokale stip op de horizon' te zetten. Op basis van dit plan kan het brede scala aan duurzaamheidsmaatregelen worden gekaderd. Hoewel een raming, moet rekening worden gehouden met een bedrag van € 10.000. Dat komt overeen met de kosten die indertijd voor het opstellen van het klimaatactieplan in 2009 zijn gemaakt.

Afvallessen basisscholen

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten		5.000		5.000	5.000	5.000
Baten (afvalstoffenheffing)		5.000		5.000	5.000	5.000

In 2015 kregen 230 basisschoolleerlingen in samenwerking met 2Switch en SITA gastlessen over afval scheiden in het Project 'Afval is grondstof'. Tijdens de lessen kregen de kinderen meer informatie over welke afvalstromen er eigenlijk allemaal zijn en waarom afval voorkomen en afval scheiden zo belangrijk is. Dit project is enthousiast ontvangen door de basisscholen. Educatie en voorlichting spelen een grote rol bij het bereiken van de gemeentelijke afvaldoelstellingen. De Afvallessen sluiten aan bij het project Westervoort (zwerf) afvalvrij: het inzamelen van flesjes, blikjes en pakjes op de scholen. Het Liemers Centrum voor Natuur en Milieueducatie kan de gastlessen verzorgen. Afvalcoaches kunnen hierbij zonodig ondersteunen. Dekking van de kosten kan plaatsvinden door verhoging van de afvalstoffenheffing. In 2015 zijn de kosten voor het project betaald uit de opbrengst van de textielcontainers. Op basis van het nieuwe contract met Sympany ontvangt Westervoort de komende 2 jaar ca. € 10.000 voor het ingezamelde textiel, welk bedrag ten goede komt aan de afvalstoffenheffing.

PROGRAMMA WELZIJN, ZORG EN VOLKSGEZONDHEID**Ventilatiesysteem Huize Vredenburg**

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Investering	16.000					
Lasten				2.200	2.200	2.200

Het huidige verwarmingssysteem is niet geschikt om de grote ruimte in Huize Vredenburg te ventileren. De aanwezige lucht circuleert slechts in de ruimte. De luchtkwaliteit is slecht en zorgt voor een onaangenaam binnenklimaat in Huize Vredenburg bij activiteiten. Met name bij activiteiten waarbij het maximale bezoekersaantal van 50 bereikt wordt.

Het bestuur van de HKW heeft een plan opgesteld voor het aanbrengen van een mechanisch ventilatiesysteem.

Dit plan voorziet in de plaatsing van een nieuwe unit op zolder die vuile lucht afzuigt en schone lucht inblaast. 70 % van de warmte uit de vervuilde lucht wordt teruggewonnen. De nieuwe unit geeft geen geluidshinder in de activiteitenruimte.

Het aantal activiteiten in Huize Vredenburg is de laatste jaren heel sterk gegroeid. Ook het aantal bezoekers van de activiteiten is sterk gestegen en vaak wordt het aantal van 50 bezoekers bereikt, waardoor het bordje 'vol' op de deur gehangen moet worden. In Huize Vredenburg worden onder andere concerten, lezingen en tentoonstellingen gehouden, waardoor het pand een belangrijke plaats inneemt in het culturele leven in Westervoort. In het meerjaren-onderhoudsplan van de gemeentelijke gebouwen is het aanbrengen van een mechanische ventilatie-unit niet opgenomen.

Dementievriendelijk Westervoort

	2016	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	17.000		29.000		29.000	29.000	29.000

De Liemerij heeft namens Keten Dementie de Liemers een subsidieaanvraag ingediend voor het blijven uitvoeren van activiteiten die bijdragen aan het realiseren van een dementievriendelijke gemeente. Door de toenemende vergrijzing stijgt het aantal mensen met dementie de komende jaren fors, ook in de Liemers. In het bijzonder Westervoort kent een sterke stijging van mensen met dementie. Deze toename loopt parallel aan veranderingen in het zorgstelsel en de beperking van het aantal beschikbare

verzorgingsplaatsen. Mensen met dementie blijven in de toekomst steeds langer thuis wonen. Daarom wil de Keten Dementie de Liemers investeren in de verdere invulling van dementievriendelijke gemeenten de Liemers, die in 2013 is gestart. Daarvoor is een activiteitenplan opgesteld dat als basis dient voor de subsidieaanvraag.

Keten Dementie de Liemers beoogt met het activiteitenplan:

- het vergroten van kennis over en begrip voor dementie;
- het versterken van het signalerend en ondersteunend vermogen van de samenleving van Westervoort;
- het doorbreken van het taboe rondom dementie en daarmee een begripvolle en veilige omgeving creëren voor mensen met dementie.

Keten Dementie de Liemers wil dit bereiken door:

- te investeren in goede in- en externe communicatie;
- te investeren in scholing van en voorlichting aan dienstverleners met een publieke functie, mantelzorgers en vrijwilligers;
- participatie te stimuleren en ondersteuning te bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Doelgroepenvervoer – optie duurzaamheid

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten		25.000		25.000	25.000	25.000

De gemeenten uit de voormalige Stadsregio Arnhem Nijmegen, aangevuld met Druten, realiseren nu de aanbesteding van het doelgroepenvervoer. Uitgangspunt is dat meerdere doelgroepen kunnen worden gebundeld in vervoer. In het bestek vervoer is de ambitie van de regio aangegeven om een belangrijke bijdrage te leveren aan het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen (CO₂) en luchtvervuilende stoffen. Inschrijvers dienen verplicht het faseringsplan duurzaamheid voertuigen in te vullen en daarbij aan te geven welk percentage hij aan voertuigen inzet met een lagere emissie dan euro 5 en op welke termijn. Duurzaam aanbesteden van doelgroepenvervoer vraagt om extra budget. Het afnemen van de optie duurzaamheid betekent een structurele extra bijdrage voor Westervoort van een kleine € 25.000.

PROGRAMMA CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

Cricketpitch

	2017		2018		2019	2020
	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Inc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>	<i>Struc</i>
Lasten	4.000					

Een groep enthousiaste cricketspelers afkomstig uit Pakistan en woonachtig in Duiven en Westervoort hebben hun oog laten vallen op het Horsterpark voor het op recreatief niveau beoefenen van deze sport. Het huidige speelveld in het wijkpark Steenderens voldoet niet meer aan de wensen.

De Stichting Activiteiten Horsterpark (SAH) juicht de komst van de cricketspelers toe, waarvoor er op het evenemententerrein een zogenaamde cricketpitch moet worden aangelegd. Een kunstgrasstrook van 4 bij 22 meter waarop een belangrijk deel van de sport beoefend wordt.

Met een gezamenlijke éénmalige investering van de gemeenten Duiven en Westervoort, de SAH en een externe subsidieverstrekker kan de cricketpitch worden aangelegd. Het Westervoortse aandeel in de kosten bedraagt ongeveer € 4.000.

RESUME NIET TE HONOREREN WENSEN								
onderwerp	investering	2017 inc	2017 struc	2018 inc	2018 struc	2019 inc	2019 struc	2020 struc
PROGRAMMA W&W								
Renovatie Mosterdhof	25.000				2.250		2.250	2.250
Participatie groenvoorziening		30.000						
subtotaal programma		414.451	92.351	66.036	136.003	66.038	136.006	198.009
onderwerp	investering	2017 inc	2017 struc	2018 inc	2018 struc	2019 inc	2019 struc	2020 struc
PROGRAMMA MILIEU EN WATER								
Duurzaamheid			5.000		5.000		5.000	5.000
Liemers Energie(k) loket		2.500						
Gelders Energie akkoord			5.000		5.000		5.000	5.000
Electrisch voorbewogen voertuigen k	68.000				9.000		9.000	9.000
Klimaatbeleidsplan/duurzaamheidsplan		10.000						
Afvallessen basisscholen			5.000		5.000		5.000	5.000
Afvalstoffenheffing			-5.000		-5.000		-5.000	-5.000
subtotaal programma		12.500	10.000	0	19.000	0	19.000	19.000
onderwerp	investering	2017 inc	2017 struc	2018 inc	2018 struc	2019 inc	2019 struc	2020 struc
PROGRAMMA WELZ.ZORG&VOLKSGEZ								
Ventilatiesysteem Huize Vredenburg	16.000				2.200		2.200	2.200
Dementievriendelijk Westervoort			29.000		29.000		29.000	29.000
Doelgroepenvervoer duurzaamheid			25.000		25.000		25.000	25.000
subtotaal programma		0	54.000	0	56.200	0	56.200	56.200
onderwerp	investering	2017 inc	2017 struc	2018 inc	2018 struc	2019 inc	2019 struc	2020 struc
PROGRAMMA CULTUUR, SPORT EN RECR								
Cricketpitch		4.000						
subtotaal programma		4.000	0	0	0	0	0	0